

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 < 50 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, július 17.

Magyarországról és Ausztriáról.

Nem ver az Isten bottal. Ha egy egész országot akar sujtani, semmit érő, tehetőségtelen vezetőket ad neki. A parlamentarizmus lényegében fekszik, hogy ezen vezetők csak a kormányok lehetnek. A magyar-osztrák monarchia most fájdalmasan érzi ezen sujtó kéz súlyát. Amott Badeni, emitt Bánffy képezik a sors csapását.

Ausztriában szoros értelemben vett alkotmányosság sohasem létezett, de nem is létezhetett. Mert a parlamenti élet nem egyéb, mint eszméknek tiszteletreméltó harcza egy eszme, a nemzeti előrehaladás szolgálatában. Ausztria létezik, mint földrajzi fogalom, de mi az az osztrák nemzetiségi eszme? Mi az az osztrák nemzetiség? Ilyent a tudomány nem ismer, az élet pedig annál kevésbé.

A nemzetiségi eszme ugyanis jelenti az állami öntudat egységét az összes állampolgároknak, vagy más szóval: nemzetiségi eszme alatt azon törekvést értjük, melynél fogva mindazok, kik magukat bármely okból együvé tartozóknak érzik, politikailag is egy nemzeté lenni igyekeznek. Vagyis jelenti a nemzetiségi eszme azt, hogy az állam minden polgára, bármily nyelvű, vallású és foglalkozású legyen is különben, magát közvetlenül egy és ugyanazon állam polgárának tartsa egy és ugyanazon állam boldogulását, felvirágozását óhajtsa és erre tehetségéhez ké-

pest közreműködjen. — És ezeket figyelembe véve, mit látunk Ausztriában keletkezése, 1806 óta?

A cseh, morva, lengyel, szlovén, olasz és német magát nem tekinti »közvetlenül« osztráknak, hanem első sorban cseh, morva-, lengyel-, szlovén-, olasz- és németnek és csak másodsorban osztrák állampolgárnak. És ez a veszélyes felfogás képezi Ausztriának örökké nyílt sebét, mely könnyen okozhatja halálát is. A hány nemzetiség, anyifelé vergál; cseh, morva, lengyel, olasz, illy királyságról és a nagy Német birodalomról álmodoznak, nemcsak, de ezek megvalósításán tervszerűleg munkálkodnak. Épen kapóra jött nekik Badeni hirhéd nyelvrendelete, mint első lépés a külön cseh királyság megteremtésére. Remélik — és ezek után joggal remélhetik — hogy csak kitartás, és sorban fog jönni a többi is.

Szerencsétlen Badeni, kinek nem volt annyi esze, hogy belássa, miszerint ezen rendelete által önmaga döfte az első kést hazája testébe! És szerencsétlen Ausztria, melynek ily kevés előrelátással bíró férfiú intézi sorsát!

Eddig a németiség volt a vezérszerep Ausztriában. Nem kacsingattak-e ezen vezérek maguk is a nagy Germánia felé? — nem tudjuk. De azt tapasztaltuk, hogy legalább látszólag hűségesen szolgálták az előttünk ismeretlen osztrák állameszmét. A nyelvrendelet miatt elkeseredve, lehetlenné tették Badeni parlamenti működését. Badeni erre a parlament elnapolásával, majd az égeri vérengzéssel felelt.

— Ha a reichsrath majd összeül, ily előzmények után remélhető-e, hogy ez a szerencsétlen Badeni képes lesz oly többséget összehozni, melylyel a kiegyezést elfogadtassa? Ezt csaknem lehetetlennek kell tartanunk.

De talán Magyarország irigylendőbb helyzetben van? Talán a mi Bánffy-kormányunknak van csak egy szemernyivel is több belátása, több politikai tapintata, mint osztrák kollégájának?

Aligha!

Hogy pocziczióját felfelé megerősítse, hogy magát nélkülözhetetlennek tüntesse fel, hogy a kvótaemelést keresztülvihesse, összetoborzott egy olyan óriási többséget, a minőt eddig nem láttunk. Hogyan? mily rut eszközökkel? — arról most nem akarunk szólni. Óriásnak kellett lenni a többségnek, hogy többség maradjon még azon esetre is, ha a kvóta fel-emelésének kérdésénél egyik-másik tagja netalán megtagadná is az engedelmességet.

Pedig ettől nincs mit tartania Bánffynak. Az ő többsége olyan jól van dreszszirozva és — tisztelet az igen kevés kivételnek — oly szervilis szellem lengi át, annyira függ a kormánykegytől, hogy gondolkozás nélkül, vakon, kommandószóra megszavaz az nemcsak 35, hanem 37 vagy 38%-ot is. — Bánffyt az ő állampolgári hűségese (?!), politikai előrelátása (?) nem is hagyta cserben. Az ő gutgesimt mamelukjai megszavaznak neki mindent, a mit kíván.

De végtelen nagy baklövés volt a

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Mi a szerelem?

Írta: Kerepeczky Imre.

A szerelem »solo«-val kezdődik; »duett«-ban folytatódik és »terczett«-ban végződik.

I.

Solo.

Már lerázta magáról az iskola porát egy fiatal nő. . . Nem gyötörték többé azokkal a haszontalan tudományokkal, a melyeket elneveztek physikanak, matematikának és sok más egyébnek. Tanulják azt azokat, a kik orvosok, vagy prókátorok lesznek.

De ő? Tizenhat tavasz virulását átélte fiatal leány, mi hasznát veszi ezeknek?

Végre szülei is belátták ezt s kivették a képezdéből. Hiszen leányuk, Juliska, nem szorul arra a diplomára. Nem azért járatták eddig is oda, hogy ezáltal kenyeret adjanak a kezébe, hanem azért, hogy foglalkoztassák valamivel azt a mindenre fogékony gyermekszívet.

Nem akartak tudni arról, hogy leányuk már »nagy lány.«

Pedig az volt!

Érezte már is azt a változást, azt az átalakulást, melyet a tavasz balzsama enyhe fualma, a mező virányaira gyakorol.

Hiába örködött felette otthon a mama árgusszeme, hiába volt az iskolában a tanár

szigorú tekintete, mégsem voltak képesek megátolni azt, hogy egy ismeretlen öntudatlan érzés ne lopódzék be szívébe.

S most, hogy nem gyötörték, nem foglalkoztatták elméjét azzal a haszontalan dolgokkal, teljesen átengedhette magát gondolatainak. El-el merengett, el-el gondolkodott azokon a »bizonyos leveleken,« melyeket barátnői az iskola-padok zugában kincs gyanánt őriztek. Kiváncsian dugták össze fejüket s betűzték ki a sorokat, melyeknek »refrainje« mindig egy és ugyanazon a szó volt: »szerelem! . . .« Csupán egy szó; éppen olyan, mint bármilyen más. . . és barátnői arca mégis megváltozott, midőn azt olvasták. . . Ez előtte megfoghatatlan volt — akkor. . .

Lassan-lassan oly érzés vett rajta erőt, melyet nem bírt megmagyarázni, de elfelejteni sem.

Egész nap lépten-nyomon kísérte őt ez az ismeretlen »valami.« S ha este felesigázott képzelete menedéket keresett a jótékony álomban, még itt sem volt nyugta.

Megjelent előtte felhőkbe burkolva egy göndörhajú, kékszemű szárnyas kis angyal, egyik kezében aranyos nyilat tartva, melyet szívének szegezett, másik kezét pedig ölelésre tárta, kedves, mosolygó ajkát csókra nyitotta, s míg ő kitérni iparkodott a nyíl hegyétől, addig elcsattant a csók, mely édesebb volt a cukornál, édesebb a méznél. . .

S ha ilyenkor felriadt álmából, fekete szeméi élénk tüzből égtek, hófehér arca kipirult; érezte, hogy vére erősebben lüktet ereiben,

melle gyorsabban piheg, kis szíve pedig hangosabban dobog.

Aggodalmasan kérdezte önmagától, hogy mi ez?

De nem talált reá választ. . .

A szerelem első fellobbanása volt,

II.

Duett.

Nagy Dezső már évek óta járt Juliskáék házába; még akkor, mikor, »ő« még kisleány számba ment. Ügyet se vetett rá. Azóta azonban sok viz folyt le a Dunán s az akkori rövidruhás kis lányka gyönyörű hajadonná fejlődött.

Nem csoda tehát, ha Dezső majd elnyelte tekintetével azt a szép alakot, — azt a kedves teremest.

Érezte, hogy különös benyomást gyakorol reá Juliska szemlélése. S ha beszélgettek vele és szeméik találkoztak, azoknak viszfényében lelke üdvösségét vélte feltalálni s minél többet látta azoknak nagyságát, annál nyugtalanabb lett.

Ezen fölfedezése óta mindennapi vendég volt Juliskáéknál, hogy minél többször tekintessen azokba a szép szemekbe, hogy minél többször láthassa azt a mosolygó, kedves arcot, mely megzavarta nyugalma, mely rabjává tette őt.

. . . Most végre egyedül voltak.

Dezső elérkezettnek látta azt a pillanatot, hogy töredelmes valamást tegyen Juliskának, mert véget akar vetni annak a nyugtalan, bizonytalan tudatnak, mely álmoként nehezedt reá.

Bánffy-kormánytól, hogy a 16. § és a cukorprémium kérdésben tanusított makacsassága, pártja tömegére támaszkodó dőlyfössége által végleg elkeserítette az ellenzékét. Pedig az ellenzék ezen két kérdésben megmutatta, hogy ámbár megrikkultak sorai, de azért harcoképessége épen nem csökkent, s küzdelme lankadatlan folytatásánál bátran számíthat az egész ország független gondolkozású polgárságának rokonszenvére, támogatására.

A 16-dik § és a cukorprémium körül kifejtett küzdelem csak előjátékaul tekinthető a kvótakérdésben várható heves harcoknak. És ha már itt is így falhoz lett szorítva óriási többsége daczára a kormány, mit várhat a kiegyezési tárgyalásoknál?!

A kvóta-arány megállapítása 1897. végéig szól. Akkorra új egyezménynek kell létrejönni. Hogyan lesz az keresztülvihető? Bánffynak megvan az óriási többsége, de az egyesült ellenzék, melyet a Bánffy dőlyfössége, rövidlátása végleg elkeserített, a kiegyezési kérdéseknek ez évben való elintézését meg tudja — és a mi fő, meg is akarja — akadályozni. Badeninek pedig nemcsak nincs többsége, de ilyenre nem is számíthat.

Mi lesz ebből?

Szegény Ausztria! Szegény Magyarország! Szegény kiegyezés! Badenivel és Bánffyval vert meg titeket az Isten!

... f.

A városok rendezéséről szóló javaslat ellen.

A városok rendezéséről szóló törvényjavaslattal melyről vezér ezekben hosszasan is foglalkoztunk, a városi tisztviselők nincsenek megelégedve. Mint Máramaros-Szigetről írják, ebben az ügyben a város tisztviselői nevében Papp Tibor dr. polgármester felhívást bocsátott ki Magyarországra összes rendezett tanácsu városainak polgármestereihez és tisztviselőihez. E felhívásból adjuk a következőket:

Tisztelt kartársak! Nemesak a magunk

érdeke, de országos érdek is, kötelességünkkel teszi, hogy a jelenleg szónvegen levő, a városok rendezéséről szóló törvényjavaslat alkalmából kísérsük meg módot találni arra, hogy tapasztalatainkat, véleményünket, óhajításainkat egymás közt megbeszélhessük, kicserélhessük s azokat illetékes helyen kifejezésre is juttassuk. Hogy mindez ideig a magunk részéről a helyzet javítására nézve semmi lépés nem történt, annak okát első sorban az egymással való érintkezés nehézségében kell keresnünk. Állandóan nehéz hivatalunkhoz lekötve, az ország egész területén szétszórva nem volt alkalmunk eszmecserére és közös akcióra, a kezdeményezés nehézségeitől pedig mindnyájan visszariadtunk. Az eddigi passzivitás megszűntetésére elérkezett az idő. Mi, Máramaros-Sziget rendezett tanácsu város tisztviselői az ügy igazságába vetett bizalommal ragadjuk meg a kezdeményezést és hívjuk fel az országban levő összes kartársakat a szervezkedésre.

Ne várjunk tovább, alakítsuk meg országos egyesületünket és a szónvegen levő javaslattal szemben igyekezzünk véleményünket érvényesíteni. Véleményünk szerint egy értekezlet tartása volna az első lépés. Erre vállalkozunk mi most s ezennel meghívjuk összes kartársainkat folyó évi augusztus hó 23-án Máramaros Szigeten megtartandó közös értekezletre. Kérjük tehát a rendezett tanácsu városok t. polgármestereit, sziveskedjenek e felhívás vétele után értekezletet tartani s folyó hó 31-ig bennünket értesíteni, hogy a mozgalomhoz csatlakoznak-e és az értekezletre küldenek-e képviselőt? Ha az értekezletre legalább 40—50 résztvevő jelentkezik, az értekezletet megtartjuk s vendégeink elszállásolása és az utazásra a kedvezményes vasuti jegyek iránt a szükséges intézkedéseket megteszszük. Máramaros Sziget rendezett tanácsu város tisztviselői s ezek nevében dr. Pap Tibor, polgármester.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 17.

Láng Lajos csak féltizenegykor nyitotta meg az ülést. Gondolta magában, úgy sincs semmi bejelentés, ráérünk tanácskozni.

Csakugyan mindjárt azzal kezdődött az ülés, hogy Fáy István, a Kossuth-párt jeles új tagja megkezdte beszédét a cukoradó-javaslat

ellen. Szűz-beszéd volt, de bevált volna »főkötős« beszédnek is. Talpraesett megjegyzéseit zajos helyesléssel kísérték az ellenzék, végső megjegyzése pedig szűz-szónoknál szokottan lelkes ovációkra ragadta a pártot. Ez a végső pauzus így hangzott:

— Minket se rendszabályokkal, se klotúrel meg nem ijesztenek. (Zajos tetszés.) Mi küzdeni fogunk ide bent s ha kell: oda kint. (Viharos tetszés.) Ha pedig a miniszterelnök erőszakoskodni fog, majd fölgylad az a máglya, melyen a miniszterelnök bársonyszéke is el fog hamvadni. (Hosszantartó, viharos éljenzés a baloldalon.)

A második szónok Polonyi Géza volt, aki ma nem annyira zajos hatással, mint erős érdeklődés közben beszélt. Beszéde végesvégig statisztika volt, ami kizárja a hatásos jelene- teket. De máskülönbben is rossz időben beszélt Polonyi. A napirend szerint 12 órakor át kellett volna térni a kérvényekre. Már pedig Polonyi fél egy órakor még mindig beszélt, mind a két oldal türelemmel várta a befejezését és bármily érdekesek voltak az ő statisztikái, csöndes zszibongás keletkezett.

Azt azonban mindenki elismerte, hogy okos beszéd volt. Megdönthetetlen konzekvenciákat vont le a pénzügyminiszter szemfényvesztő zár- számadásaira nézve; nevetségessé tette az elő- adó cukorrépa-följajdulását — egy egyszerű statisztikával. Beszéde végén figyelmeztette a képviselőket arra, hogy ma, midőn fölhangzik a Wacht am Rhein, a Nagy-Germánia hódító dala, szabad-e elfogadnunk ilyen javaslatot, mely Ausztria érdekeit istápolja, azét az Ausztriáét, melyről nem tudhatjuk, hogy ha ma szövetségünk, holnap nem fogja-e a hódító táborába vinni a mi bőrünkön szerzett vagyon.

Majd hivatkozván arra, hogy a kormány javaslatot akar benyújtani, mely szerint az a törvény visszaható erővel bírjon, ennek két konzekvenciájára hivatkozott. Az egyik, hogy új szakaszt kell hozzá igatni. (Derűtség.) A másik, hogy július 31-én a törvény megszűnik s abban a perczben a buzát 2 ftrral

Közelebb vonta székét Juliskához és mélyen, hosszasan nézett annak szeméi közzé. Három-négyszer is hozzá fogott hogy szóljon, de nem bírt; nem talált szavakat, hogyan kezdje meg. Végre neki bátorodott s félénk hangon kezdé:

Juliska! egy kéréssem volna.

— Nos, mi az? kérdé Juliska, mialatt szép szeméit rávetette.

— Nem tehetek róla, de érzem, hogy tovább nem rejthetem magamban; legyen bár a felelet a legrosszabb, de tovább e bizonytalanságban nem élhetek...

— Szinte kíváncsivá tesz!

— Nézzem reám s azonnal kifogja találni szavaim értelmét...

Vagy ne... ne nézen reám, hisz örülté tesz szeméinek lángoló tüze... mint a virág elhervad, a nap perzselő tüzétől úgy semmisülők meg én is tekintetétől...

— Dezső!! mi jutott eszébe?! kiáltá Juliska elpirulva.

— Ész?... Hát lehet annak esze, a ki egyszer belenézett azokba a szép szemekbe, a ki látta azt a rózsás ajkat, a ki látta azt a kedves, mosolygó arcot?... Nem, ... nem ... nem titkolhatom tovább ezt az érzelmet, mely bensőmben dul, mely lehetetlenné teszi azt a józan gondolkozást... Rabja vagyok örökkön-örökké; taszítson el, vagy száműzzön közelébből örökre, de kénytelen vagyok bevallani, hogy szeretem, hogy imádom!...

— Dezső az Istenért!

— Nem tehetek róla, bevallom Isten és ember előtt, hogy szeretem, hogy nélküle nem tudok élni.

E szavakkal megragadta Juliska kezét, s forró csókjaival halmozta el, mialatt esdő tekintettel nézett szeméibe, onnan akarta válsát kiolvasni.

És Juliska?

Megtestesülve, megvalósulva látta azokat az álmokat melyek minden gyönyöreik mellett is annyi nyugtalanságot okoztak neki, melyek felköltötték benne azt az érzést, a minek nem tudta megmagyarázni az okát, sőt még szavakat sem talált azoknak kifejezésére.

Dezső kezének érintésére egész testében valami kéjes érzés futott végig, valami kimondhatatlan érzés fogta el; egész testében remegett. Szeméi pedig ismét élénk tűzben égtek; érezte, hogy minden vére arczába tolt, lélekzete elakadt, mialatt melle erősen pihegett; szíve pedig oly hangosan dobogott mintha kikarna helyéből ugrani.

Tiltakozni, szabadulni, menekülni akart Dezső kezei érintésétől, de nem bírt; ott égett kezén még mindig a csók, mely egész valóját fölkorlácolta, mely megakasztá szabad elhatározásában.

Dezső még mindig kezében tartá azt a bársony puhaságu kezét, szeméi még mindig ott égtek Juliska szeméiben. Egy pillanatig ő is néma volt, végre azonban megszólalt:

— Juliska, Juliska... Tudja-e, hogy mi a szerelem?

Juliska pedig lesütötte a tekintetét, nem mert arra a férfira nézni ki először magyarázta ki előtte, először ejtette ki ajkán, azt a szót, melyet ő bensejében érzett.

— Igen, igen, ez az érzelem csak a szerelem lehet.

III

Terzett

Halvány, derengő világosság szűrődött be a félig leeresztett ablak redőnyökön, mely csak homályosan világította be a szobát, melynek bútorait alig lehetett megkülönböztetni.

A szoba háttérében levő kékselyem ágy puha párnái közt fekszik Juliska, hófehérségű arcán valami bágyadtság, valami változás volt észrevehető; azok az élénk szemek is be- esetlebbek voltak, de azért olyan boldogságot árasztottak, mint még eddig soha.

Az ágy szélén férje, Dezső ült s gyöngéd, nyugtalan tekintetét majd nejeére, majd pedig a közeli bölcsőre függeszté.

Néma csend volt a szobában, csak Dezső suttogó hangja volt hallható. Most is kezében volt Juliska keze, most is forró csókjaival halmozta el azt, éppen úgy, mint akkor; tekintete is rajta függött, csak ajkai voltak némák, mert... mert nem volt szabad beszélnie, nehogy a bölcsőben fekvő kis dedet álmában zavarja.

Pedig hasztalan, mert az a picziny jószág megszólal... Dezső lábujhegyen közeledik a bölcsőhöz, egy férfihoz méltó gyöngédséggel és ügyességgel emelte fel azt a kis pólyát, melyben életök öröme, boldogságok van. Oda viszi nejeéhez, Juliskához, megosztják egymás között azt a kis terhet, ki kettőjük közzé betolakodott s most abból az édes szerelemből a maga részét is követeli.

Csak hogy az már nem a szerelem, hanem ennek az ikertestvére: a szülői szeretet!

olcsóbban vehetjük, egész addig, míg az új javaslat törvény nem lesz. No hát lesz gondunk rá, hogy ezen intervallum alatt a magyar kereskedőknek elég idejük legyen — legalább egy évig tartó czukormennyiséget fölhalmozni. (Zajos tetszés és derűtség.)

Azt mondják, hogy obstruálunk. Legyen: obstruálunk. A magyar ellenzék obstrukciója mindig eredménnyel járt, jegyezzék meg — mondá — mindig és most is úgy lesz.

Az utóbbi szavakat szótagolva és komikus hangsúlyozással mondta, ami nagy derűtséget keltett a baloldalon. Most már különben is belemelegedett és Tisza Kálmánra és Bánffyra czélozva, így végezte beszédét:

Szegény az az ördög, akinek Belzebub a tanácsadója. (Zajos derűtség.) Én nagy gyönyörűséggel nézem, hogy melyik viszi el a másikat, de legjobban szeretném, ha egymást vinnék el. Kossuth hat. javaslatát pártolja. (Hosszszantartó éljenzés a balon.)

A képviselőház ülése délelőtt 1/2 11 órakor kezdődött.

Elnök: Láng Lajos.

Jegyzők: Gróf Eszterházy Kálmán, Nyegre László, Lázár Árpád.

A kormány részéről jelen vannak: Bárány Dezső, Lukács László.

A mult ülés jegyzőkönyvét felolvassák és hitelesítik.

Az interpellációs könyvbe két interpelláció van bejelentve. Olay Lajos interpellációja a belügyminiszterhez az egyleti alapszabályok megerősítése és ugyancsak Olay Lajos interpellációja a belügyminiszterhez a külföldi munkások alkalmazása tárgyában.

Következik a napirend:

A czukoradóról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Fáy István: Ha látjuk azt, hogy ez a nemzet minden bajai mellett is hü királyához és nem kíván az jogokat, csupán a régiek fenntartását, lehetetlen, hogy ne lássuk azt, hogy ennek a nemzetnek fejlődését megölni bűn. Most ismét egy indirekt adóval akarják sújtani ezt a népet, amelynek gazdalközönségét Ausztria érdekében tönkretették. (Ugy van, balról.) Ezen a nemzeten már csak az uralkodó politikai rendszer gyökeres megváltoztatásával lehet segíteni. Fejtegeti a magyar mezőgazdaság sorsu helyzetét. Más államok is küzdenek gazdasági bajokkal, de nem olyan nagy mértékben, mint mi, mert más államok mindig megtartják nemzetiségüket s iparuk fejlesztésével is segítenek a gazdasági bajokon. De nálunk a nemzetiségi bajokkal közdünk s nem lesz ez az ország többé sem ország, sem magyar, ha a mezőgazdaság tönkre megy. Aki elkövette a gazdák közül azt a ballépést, hogy czukorrépat termel, az nagyon szomorú és anyagilag keserves tapasztalatokra jut. (Ugy van, balról.) Fejtegeti ezután, hogy a czukorgyárosok hogy monopoliálják a répatermelést. Itt lenne az ideje, hogy a kormány kiterjesztene figyelmét a vészszópióciákra, a kartellekre, mert ezeknek ki van szolgáltatva a magyar gazda. (Ugy van, ugy van, balról.) A czukorgyárakat nekünk támogatnunk nem szabad, mert a mi czukorgyáraink nem szövetkezeti alapon létesültek, hanem a nagy töke teremtette meg őket, még pedig nagy részt az idegen nagy töke. Még egy szava van a miniszterelnökhöz. Azt mondják, hogy ha az ellenzék föl nem hagy az ő makacsosságával, megrendszabályozzák. No hát kijelenti, hogy őket sem rendszabályokkal, sem klotürrel, sem semmivel megijeszteni nem lehet, mert mi küzdeni fogunk ha kell idebent, de ha kell kívül is és a miniszterelnök erőszakossága egy szikráját fogja lángra lombantani annak a maglyának, amelyen a miniszterelnök bársonyszéke meg fog égni. Nem fogadja el a javaslatot. (Zajos és hosszszantartó éljenzés a baloldalon s a szónokot számosan üdvözlök.)

Polónyi Géza: Ennek a vitának ő örül legjobban, mert már a mult évben hangoztatta azt, hogy ez a javaslat milyen káros Magyarországra nézve. Azokat az érveket, amelyeket tavaly elmondott, az idén is el fogja mondani

a Ház új tagjainak kedvéért. A szónoki babérokra előre is lemond, mert ilyen javaslat tárgyalásánál, ahol számokkal van dolga az embernek, nem számíthat senki szónoki babérokra. A kiviteli prémium — ugymond — tributum egy külföldi állam számára. Magyarországon kiviteli czukorprémiumról beszélni közgazdasági paradoxon, mert a belfogyasztás oly csekély, hogy emelése föltöbb szükséges; ezt pedig elérhetnének minden komplikáltabb machináció nélkül. Utal arra, hogy Horvátországban egyetlen czukorgyár, sem répával bevetett terület nincs, tehát a prémiumból ő rájuk haszon nem hárul. És a fogyasztási adónak 11 forintról 13 forintra való emelése folytán Zág-rában a czukor mégis 2 krajczárral drágább lesz. Kérdi, hogy a horvát képviselők miért szavazzák meg a javaslatot. A magyar-kivitel egy aránylik az osztrákhhoz, mint g 7 a 93-hoz, a prémiumokhoz való hozzájárulás pedig mint 16 a 84-hez. Ez a legnagyobb abszurdum. Miért csodálkozik hát a miniszter, hogy felvilágosítások hiányában ilyen javaslatot meg nem szavazhatnuk. A prémiumok kérdésében Ausztria és Magyarország mindig ellentétes álláspontot foglaltak el s azt Láng Lajos is elismerte. Hogy a magyar kormány most mégis megváltoztatja álláspontját és az osztrák érdekeket szolgáló prémium rendszer mellett foglalt állást, ezt a közös vámterület folytán előállott helyzetnek tulajdonítja. A pénzügyminiszter tavaly azt mondta, hogy az osztrák kormány a fogyasztási adók terén eddig szenvedett sérelmeinket orvosolni fogja. Ebben az ígéletben ő egyáltalában nem bizik, mert hogy válthatná be az ígéletet Badeni, aki még ezt az osztrák érdekű prémium javaslatot sem képes törvényileg életbe léptetni, hanem császári rendelettel akarja megalkotni. A Badeni kormány napjai meg vannak számlálva s ki biztosít, vajjon utódja teljesíteni fogja-e az ő ígéletét? Fejtegeti, hogy egy hold föld 60 forintot jövedelmezhet bruttó, répával bevetve. Hát csak répát termelhetünk mi a mi jó magyar földünkön. Kimutatja, hogy ha az országban répa helyett búzát termelnénk, a legalacsonyabb buza árak mellett 120,000 forintot vesztené az ország. Ne kívánja a pénzügyminiszter, hogy az egrü választás után tőle egy javaslatot elfogadjon a függetlenség párt. Hozzák be, hogy visszaható ereje legyen e törvénynek, ezért mi csak köszönettel fogunk tartozni. A magyar kereskedők július 1-től a törvény megszavazásig egy-két forinttal olcsóbban beszerezhetnek egy egész esztendőre való czukrot. Kijelenti végül, hogy a javaslatot nem fogadja el és pártolja Kossuth határozati javaslatát. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Elnök az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után Olay interpellálta a belügyminiszter és a miniszterelnöket.

Egy nagy jövőjü kath. intézet Debreczenben.

A régi elhanyagolt külsejü zsinagóga helyén hatalmas új palota emelkedik Debreczenben, a »Miasszonyunkról« nevezett szegény iskolánövérök vezetése alatt álló nevelőintézet, mely áldott emlékü alapítójáról Svetics-intézet felirást visel homlokzatán.

Egy éve áll fenn ez intézet s ez évben félig sem volt felépítve, mégis bámulatos keresettségnek örvendett. A mult 1896/97. tanévben volt bejáró növendék 212. Vizsgázott 182. Ezekből kitünő osztályzatot nyert 35, jeles 46, jó 62, elégséges 21 és elégtelen osztályzatot 18. Bennlakó növendék volt 20.

Aki a viszonyokkal ismerős, az érti a szülők páratlan bizalmát, melylyel ez intézethez ragaszkodnak

A »Miasszonyunkról« nevezett apácáknak, a temesvári anyaházban, egész városrészt képező óriási iskolájuk és internátusuk van, melyben ezrével nyernek oktatást és nevelést a növendékek. Az ország minden részéből küldik a kitünő intézetbe gyermekeiket a szülők s a hány gyermek neveltetett náluk, mind valóságos apostola lesz a zárda jó hírüvének.

Debreczenbe a legjobb erőket küldte az anyaház s ezek végzik a tanítást, nevelést.

Van még egy másik titka is a szülők bizalmának, melylyel a debreczeni zárda iránt viseltetnek s ez a zárda igazgatójának egyénisége. Dr. Wolafka vál. püspöknek, ennek a fáradságot nem ismerő, mindenre kiterjedő figyelmü főpapnak van közvetlen vezetése alatt a zárda.

E két kitünő tényező biztosítja a nevelőintézet jövőjét és a szülőket, hogy bizalmuk feltétlen lehet.

Az intézet beléletére vonatkozólag itt adjuk a szükséges tudnivalókat:

Szükséges tudnivalók.

Az intézet törekvése oda irányul, a gondjaira bizott növendékeket úgy oktatni és nevelni, hogy ezek, kilépve az életbe, a szükséges női erények birtokában hitbuzgó nők, derék honleányok, a családnak és a társadalomnak alaposan képzett, hasznavehető tagjai legyenek.

Az intézet az igen t. szülőket minden hóban értesíti gyermekeik szorgalmáról és erkölcsi magaviseletéről s fölkéri őket, hogy lehetőleg támogassák az intézet működését.

Az intézet magában foglalván az elemi s felsőbb leányiskolákat, az oktatás a miniszteri tantervben az ezen iskolák számára előirt tananyagra terjed ki. E szerint előadatik:

Vallástan;

magyar, német, francia nyelv (írálytan, költészettan, irodalomtörténet);

szám- és mérés tan;

természetrzj, vegytan, természet tan;

politikai, matematikai és pszikai földrajz;

magyar nemzeti és egyetemes világtörténet;

női kézimunka, mely első sorban az életben szükséges és hasznos munkákat öleli fel,

u. m. kötetést, horgolást, himzést, fehérnemű varrást, ruhakészítést.

A rajzban a növendékek tehetségükhöz képest: diszitmények, virág-, gyümölcs-, tájkép-, fej- és emberi alakok rajzolásában nyernek oktatást.

Zene-oktatásban is részesítjük a növendékeinket a t. szülők kívánsága szerint hetenként háromszor, avagy mindennap egy félórán át.

Az énekoktatást és testgyakorlást a tantervben előirt módon vezetjük. A szülők óhajához képest a növendékek táncoktatást is nyerhetnek az e czélra szükséges óraszámban. Nagyobb, vagy gyöngébb növendékek, kik nem óhajtanak minden tantárgyból oktatást nyerni, avagy inkább a nyelvekben, kézi ügyességekben, zenében kívánnak alaposabb kiképeztetést, szintén nyerhetnek fölvételt, de ez esetben rendes tanulóknak őket nem tekintjük.

A t. szülők megnyugtatóására megjegyezzük, hogy az intézet a szellemi tehetségek fokozatos fejlesztése mellett különös gondot fordít az egészség föntartására és a testi erők fejlesztésére is.

Az internatus maga kertben lévén, minden oldalról kertekkel van körülvéve s így elég alkalmuk van a növendékeknek testi szervezetöknek megfelelő mozgást végezni a szabadban is.

Ugyancsak e czélból az intézet a fákkal beültetett udvaron tornatérrel és játszótérrel, nemkülönbön jégpályával is rendelkezik s ez utóbbi körülmény módot nyújt arra is, hogy a növendékek a téli hónapokban is edzhessék testi erejüket.

Ugyancsak az intézetben vannak fürdőszobák is berendezve.

Beteg növendékeket a többiektől elkülönítve orvosi gyógykezelés alá helyezzük s komolyabb ketegység esetén a t. szülőket azonnal értesítjük.

Az illemes magaviseletre, művelt társalgásra, kivált az idegen nyelvekben való jártasságra és ügyes mozdulatok elsajátítására kiváló gondot fordítunk. E czélból minden szabad időben a társalgást német vagy francia nyelven folytatják növendékeink és nem csak külön illemórát nyernek, hanem napközben is folyton ellenőriztetnek előkelő főúri házaknál működött és tapasztalt világi kisasszonytól.

Hogy némileg a házi teendőik végzésébe is bevezessük a növendékeket, — elvből — he-

tenként váltakozva segédkeznek társaiknak az étkezés körül.

Élelmezés! A növendékek reggelire kávét kapnak kiflivel; tíz órakor kenyéret vagy pecreczet; délben: levest, húst mártással, főzeléket sülttel vagy téztafélével.

Ozsonnára: lekváros kenyéret, mézet, gyümölcsöt, tejet stb.

Vacsorára: husfélével vagy téztafélével még egy fogással.

Az élelmezés a növendékeknél egyenlő; kedvezményben ezt illetőleg senkisésem részesül. Kivételt csakis a gyöngébb szervezetűek képeznek, akik azonban csak határozott orvosi rendeletre táplálkozhatnak erősebben a rendes élelmezéstől eltérőleg.

Ételneműek küldését nem szívesen engedjük meg; s ha ezt néha-néha türjük is, előre kijelentjük, hogy ez esetben a küldemény nem az illető növendék, hanem a felügyelő kezébe kerül, ki az összes növendékek, esetleg egyes csoportok között osztja ki annak tartalmát.

Általános szabályok.

1. Csak ép, egészséges növendékek vehetők föl.

A növendék belépésekor keresztlevelet, az utolsó iskolai évről s himlőoltásról szóló bizonyítványt hozzon magával.

2. Iskolai s imakönyveken kívül a növendékeknek más könyvre nincs szüksége, annál kevésbbé, minthogy jó ifjúsági iratokról s könyvekről amugy is gondoskodik az intézet.

3. A növendékeket szüloik és rokonaik meglátogathatják, azonban ez csakis vásár- és ünnepnap engedhető meg d. u. 1/23-1/26-ig. A növendékeket délelőtt vagy hétköznap látogatni — igen fontos eseteket kivéve — egyáltalán el van tiltva.

Ha a növendékek a követelményeknek minden tekintetben megfelelnek, megengedhető hogy helyben lakó szüloiket és rokonaikat meglátogathassák. A szüloik kívánságára megengedhetjük továbbá, hogy a növendékek a karácsonyi és husvétii szünnepokat otthon tölthessék, csak azt kötjük ki, hogy visszatértük az előirt templomlátogatás lelkészi bizonyítvánnyal igazolják.

Megjegyezzük, hogy a tanév alatt színházba menni vagy nyilvános multságokon résztvenni egyáltalán tilos: aki ezt a pontot figyelembe nem veszi, vagy a meghatározott időben az intézetbe pontosan vissza nem tér, arra nézve az ilyenféle eugedély meg lesz szorítva.

4. Levelet válthatnak a növendékek szüloikkel, rokonaikkal, jóltevőikkel: a levelezés azonban folytonos felügyeletünk alatt áll, amennyibe ugy a beküldött, mint az elküldendő levelet átolvassuk.

5. Az élelmezési díj egész évre 220 forint, mosás 30 frt Tandij a felsőbb leányiskolában 25 frt, ez elemi iskolában 20 frt.

A zongora-oktatás, ha a növendék hetenként 3-szor kap órát, egész évre 33 frt, naponkénti oktatásért 66 frt.

Dzenkivül minden növendék a házi orvos tiszteletdíja fejében 5 frtot fizet egész évre: a házban élvezett fürdőkért s a butorok használatáért évenként 8 frtot.

6. Az intézet díjfelévenként, avagy negyedévenként, de mindenkor előleges részletekben fizetendő. Mellékkiadásokra minden növendék beépéskor 20 frtot hoz, mely összegről az intézet külön számlát vezet.

Külön számlát vezetünk még az iskolakönyvekről, a ruhaneműek s egyéb tárgyak kijavításáról, a rendkívüli betegápolásról, az orvososságról és fogmütétekről.

7. A tanév szeptember első napjaiban 4-én kezdődik ék június hó utolsó napjaival végződik.

Kérjük a t. szüloket, hogy az intézet növendékei közé fölvelt gyermekeiket a kitűzött napon késedelem nélkül behozni, illetőleg be- küldeni sziveskedjenek.

8. Tanév alatt a növendék nem bocsátható el az intézetből, hacsak valami igen fontos ok nincs rá.

9. Minden növendéknek magával kell hoznia:

- 6 inget,
- 12 pár harisnyát (télt, nyárit),
- 12 zsebkendőt,

- 3 hálókabátot télt, nyárit,
- 3 alsósoknyát télt, nyárit,
- 3 nadrágot télt, nyárit,
- 6 türölközőt,
- 6 lavoirkendő, 2 színes fürdőinget,
- 6 asztalkendőt (serviettet),
- 6 evőeszközörlőt,
- 2 fekete, 2 fehér s néhány színes kötőt,
- 3 pár cipőt alacsony sarokkal,
- 1 pár házi (comode) cipőt,
- 1 téli s 1 tavaszi felöltőt (vagy gallért),
- 3 pár keztyüt,
- 1 napernyőt és 1 esernyőt,
- 1 nagy téli és 1 kis kendőt,
- 1 pár gummi cipőt.

Ágyneműek: matrácot és szalmazsákot üresen, háromszori váltásra áthuzatot, evőkészletet, mosdópoharat, szappantartót, szappant, fogport szivacsot, író- és rajzszereket. kötő- és varróeszközöket.

A növendékek ünnepi és alkalmi ruhái és kalapjai egyenlők, ugyszintén 2 fekete és 2 fehér kötőjük hétköznap az otthon viselt ruhákat is hordhatják.

Minden növendék fölvételekor intézeti számot kap, melylyel összes ruháit bejegyzi. A növendéknek a magával hozott tárgyakról, ruhaneműekről leltárt kell készítenie, hogy a felügyelő az esetleges hiányt azonnal észrevehesse.

Ékszerrel viselni s hozni az intézetbe szigorúan megvan tiltva.

J e g y z e t. Más vallásu keresztény növendékeket is befogadunk: ezeknek hitoktatásáról saját lelkészük által gondoskodunk: azonban kijelentjük, hogy miuden növendék kivétel nélkül köteles magát a házi rendnek minden tekintetben alávetni, sőt ez iránt a más vallásu növendékek igen t. szüloitől határozott nyilatkozatot kell kérnünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekek az igen tisztelt szüloik teljes beleegyezésével és hozzájárulásával az intézetben fennálló házi és napi rendhez magukat mindenben és mindenkor alkalmazzák.

Az intézeti főnöknő.

UJDONSAGOK.

* **A választó polgárok figyelmébe.** Nagyvárad város jövő évi választóinak ideiglenes névjegyzéke még egy hétig, július 15-ig lesz közzemlére kitéve a városházán s ez idő alatt bárki utánna nézheti s megteheti észrevételét, felszólalását a központi választmányhoz. Az idén nem mutatkozik olyan élénk érdeklődés a lista iránt, mint más évben, különösen tavaly, pedig igen fontos az 1898. évre szóló névjegyzék azért, mivel 1898. év végén a városatyák felét újra választják. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a névjegyzék megtekintését el ne mulaszták, nehogy későn vegyék észre, hogy kihagytak a választók közül.

* **Az igazságügyi palota építése.** A kir. törvényszék palotájának építése gyorsan halad s még ez évben telő alá hozzák az egész épületet. Már a második emeleti falak rakását megkezdtek s most már egészen áttekinthető, hogy nagyszabásu épülettömb lesz a palota. A vállalkozó kérte a kapitányi hivatalt az éjjeli munkálatok engedélyezésére, azonban erre nézve több fontos okból nem kapta meg az engedélyt.

* **A megyei központi választmány működése.** Biharmegye központi palasztmánya szeptember hó 2-án s a következő napokon fogja tárgyalni a jövő évre összeirt választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat és pedig a következő sorrendben: a berettyó-ujfalui, bihari, belényesi, m.-csékei, margittai, hosszupályi-i, nagyszalontai, székelyhidi, tenkei, ugrai, barándi és élesdi választókerületekben összeirt választók elleni beadott észrevételeket.

* **Az új csatorna költsége.** A nagyváradi honvéd hadapród-iskola építése folytán szükség-

gessé vált a gázgyár mögött levő nagy vízlevezető árok áthelyezése a Rulikovszky-temető felé. A kérdéssel kapcsolatosan oldják meg az Aduna-patak kérdését, akként, hogy a kommandánsrétén keresztül a Rhédey-kert háta mögött vezetik az új csatornát az aradi országúthoz, a hol beleömlik a Peczébe. Busch Dávid főmérnök most állítja össze a csatorna költségvetését. Mintegy 6000 frtba fog kerülni a csatorna a rajta keresztül vezető három hid építésével együtt.

* **A nemzeti hid kijavítása.** A város az alsó gyalog, vagy másként nemzeti hidat alaposan kijavíttatta. Mikor megbontották, akkor tünt ki, hogy mennyire el van korhadva a gerendázata. Most már ismét megnyílt a közlekedés. A vámbérlő kéri a tanácsot, hogy a tíz napért, a meddig szünetelt a forgalom, engedjék el a hídért. A kérés mindenestre érdemes a méltánylásra.

* **Váróterem M.-Csékének.** A magyarcsékei lakosoknak különösen télen kellemetlen, hogy a vasutállomásukon nincs váróterem. — Mozgalmat indítottak egy megfelelő váróterem létesítése érdekében, azonban alig hihető, hogy a belényesi vasut-társulat teljesíti a kérelmet, mivel igen kevés az állomás forgalma.

* **A nagyvárad-debreczeni villamos vasut.** A nagyvárad-debreczeni villamos vasut márczius hóban tartott közigazgatási bejárása alkalmából az eredetileg tervezett iránytól részben eltértek s Hosszu-Pályi, Nagy-Kereki, Nagy-Szántó, Kis-Szántó községek felé irányították a vonalat. A miniszter erre a variáns-vonalra pótközigazgatási bejárást rendelt el július hó 28-ára s annak vezetésére Vértessy Kálmán miniszteri titkárt küldi ki. A tárgyalásra a következő érdekelt községek hivatnak meg: Hosszu-Pályi, Pocsaj, Kismarja, Nagy-Kereki, Nagy-Szántó, Kis-Szántó, Szent-János és Bihar-Püspöki.

* **Halálozás.** T o r s z á n Gergelyné szül. M á y e r Mária, T o r s z á n Gergelynek a nagyvárad-ujvárosi gör. katolikus tanítónak neje, a hü nő a legjokb anya, Rézbányán, szüleinél, — hova épen gyógyulást ment keresni, tegnap meghalt. A gyászestéről a következő nekrológot vettük: *Szomorodott szívvel tudatjuk a hü nőnek, a legjobb anya és gyermeknek, Torszán Gergelyné született M a y e r Máriaának élte 37-ik s boldog házasságának 18-ik évében, hosszas szuevedés és a halotti szentségek felvétele után történt gyászos kimúltát. — Az elhunyt porrései e hó 19-én tétetnek örök nyugalomra s lelkéért az engesztelő szt. mise 20-án fog bemutatni a rézbányai r. k. templomban az egek urának. Emléke legyen áldott, nyugalma örök.

* **Biró Lajos újabb küldeménye.** Biró Lajos hazánkfia, ki tudvalevőleg pár évvel ezelőtt Uj-Guineába ment, hogy a nemzeti muzeum számára egy ethnografiai, mint természetrajzi gyűjtéseket eszközöljön. Tömerdek, becsebb dolgokat küldött már Biró a nemzeti muzeumnak, a melyeket ujabban hét nagy ládával toldott meg, a melyek most érkeztek meg Budapestre. A küdeményt Biró Lajos ezelőtt két hónappal küldötte el, a melyben van mintegy 300 madár, több ismeretlen új faj, gyönyörű paradicsom madarak, rovarfélék, emlősök stb. Próbaképen, mint a küdeményt kísérő levelében írja egy ausztráliai teknősbékát helyezett el elevenen. A láda felbontásakor azonban a békának csak csontvázát találták meg, mert lágy részeit az élősködők felemésztették.

* **Regény az életből.** A fiumei »Bilancia« írja le a következő esetet, bizonyosság annak, hogy a romantika még nem halt ki teljesen. Tizenegy évvel ezelőtt eltűnt Fiuméből S. Rudolf kereskedelmi utazó egy levél hátrahagyásával, melyben megírta, hogy megöli magát. Az öngyilkosság gondolatára az indította, mert főnöke árucikkkel ellopásával gyanúsította és szép ifju jegyesének édes apja ezen gyanúsítás hallatára megtiltotta leányának a vele való érintkezést. Az ifju eltűnt Fiuméből. Nemsokára ezután a leány is férjhez ment. de kevéssel ezelőtt özvegyen maradt. Egy hónappal ezelőtt

BABAVILÁG A SZINHÁZBAN.

Tegnap délután zsufozásig megtelt a fabódé angyal arczu, angyal szívü, édes kis babákkal és a padsorokat szerető apák, mamákkal.

Mintha egy nagy család lett volna ott jelen.

A komoly, tudákos, blazirt arcok helyett a rózsás arczu kis fiúcskák és leánykák foglalták el — s oly édes volt e látvány.

Mily boldogok voltak ők, — de hogy ne, hiszen őket ünnepelték.

Olyan eleven élet soha sem volt még a szinkörben, mint tegnap.

Olyan egészséges, szivből jövő kacagást sem hallottunk ott soha, — mert hiszen manapság úgy áll a dolog, hogy a színházban nem csak a színész játszik, de a publikum is.

Nevetnek például valamely nem épen nevetni valón azért, mert a nagyműveltségű X. Y-nak nevetni méltóztatott, vagy azért, mert egy némely naiv lelket a költő sirásra indított.

Oh ezek a kis babák nem ilyenek!

A Pósa bácsi remek versét lélekzet visszafajtván hallgatták, kis szívük rezgésbe jött . . . megindultak, mert átérték a költő versét.

A meséken pedig olyan édesen nevettek, mint a kis erdei dalos madarak tavasszal a mily vidáman csicseregnek a természet szent templomában.

Olyan megható, olyan poeticus volt nézni azoknak a kis embereknek az örömet, lelkesedését, olyan volt a vén fabódé, mint egy tündérkert, tele kis angyalokkal . . .

És jól esett nekünk ennyi ártatlan kis lelket együtt látni, kik együtt örültek, mintha testvérek lettek volna, — mert elszállott a lelkünk arra a pár órára, míg ők körünkben voltak, — ebből a sivár, kietlen és önző világból.

Irgyeltük őket, ártatlan örömeiket, édes nevetésüket.

Gyermekek szerettünk volna lenni újra.

Már fél 4 órakor telve volt a szinkör s feszült kíváncsisággal várták a kicsinyek az előadást, — különösen az ő szeretett Pósa bácsijuk felolvasása iránt voltak nagy érdeklődéssel.

Mellettem is suttogva csacsogott két kis baba:

— Hát aztán Pósa bácsi is szaval? kérdé az egyik.

— Igen bizony!

— Melyiket: Azt a szépet, a melyik úgy kezdődik: »Magyar hazám . . .«

— Nem csak azt, hanem még szebbet is!

— Oh de jó lesz, azt is megtanuljuk majd ugy-e?

Eközben rázendítette a színházi zenekar.

Mintha a zene is szebb, andalítóbb lett volna, mint máskor. Igen! Behunytam a szememet, mintha álmodnám — és csakugyan álmodtam s fülemben a cherubinok zenéje s az angyali kar nevetése hallott.

Lélekemelő volt ez a jelenet, valami csodás lelkesedés ragyogott a kis babák arcán . . . olyan, amelyet mi nagyok csak kevesen ismerünk!

Thália templomába a valódi, hamisítatlan poesis költözött be arra a rövid időre.

Miért hogy nem tartott tovább . . . soká . . . mindég? — így sóhajtottak fel a gyermekek.

Bizony lélek nemesítő is volna nem csak reájuk, de reánk nézve is az ilyen fajta előadások gyakori rendezése.

És nem csak a kicsinyek örültek, mulattak — de a szülők is. Ugy a babák, mint azok szülei előtt feledhetetlen lesz a tegnapi előadás!

PROLÓG.

A program első pontja volt a kis Páulay Erzsike következő szavalata:

Ujságírók a gyermekeknek.

Irtá: SAS EDE.

Jaj édes Istenkém! Mi az, a mit látok?
Tán egy fényes álmot? Vagy a menyországot?
Napsugárban fürdő, ékes tündérkertet?
Jaj ebben a kertben, de sok virág termett!
Egy-egy kicsi gyermek mindegyik bimbócska,
Ragyog az arcukon a kikelet esőjka,
Szórd is a esőkokat ékes tavasz rájok,
Ragyogd be napsugár, ünnepi ruhájuk.

Ünnepi örömmel repeső gyermekek.
Szivemből titeket, hogy is köszöntelek?
Ha ujjongó szivem gerliczvé válna,
Fehér ruhátokra turbékolva szállna,
Szó helyett ajkamról, ha rózsza peregne,
Mind oda hullana puha öletekbe,
Méltóképp titeket úgy köszöntenelek,
Kedves jó gyermekek, aranyos vendégek.

Hanem tudjátok-e, a minek örvendtek?
Ez az ünnepséget ki csinálja nektek?
Nem vagytok-e arra nagyon is kíváncsi,
Hogy kicsoda hát az ujságíró bácsi?
No hát én elmondom, ügyeljete széken,
El se aludjatok a kényelmes széken!
Legyetek esőndesen, feesező kis ajkak,
Aranyalmát adok, a ki szépen hallgat.

Láttátok-e már az édes apa előtt,
Kiterítve a nagy papiros-lepedőt?
Olvassa, olvassa, szörnyen elmélyedve,
Pipájával sűrű füstöt eregetve . . .
Lábujhegyre álltok, bele kandikáltok,
Egy pár öreg betűt kislabilizáltok.
Mennyi minden van ott nyomva a papírra!
Lássátok, ezt mind az ujságíró írja . . .

Megírja, mi történt széles e világon,
Innen is, túl is az óperenciákon.
A mi a föld hátán vigság, szomorúság,
Mindazt már hajnalban, elmondja az ujság.
Nehéz sors nem jön-e a szegény hazára,
Kiesi fészketeket csapás nem-e várja?
Nem viszik-e el a papát katonának?
Nem lesz-e drágább a piac a mamának?

S ha baj fenyegeti szép Magyarországot!
Akkor olvassátok el csak az ujságot!
Ujságíró tollát, mint kardot forgatja,
Mint menydörgő vihar, harsog a szózatja,
Ősi szabadságunk nem bánthatják tőle;
Régi dicsőségünk, éber, bátor őre;
És ha elűzte a haza ellenségét,
Mint madár a tavaszt: üdvözli a békét.

Mert az ujságíró bácsi azt akarja,
Bu, gond az életet itt sohse zavarja.
S aki itt született, bűvös Tiszaparton.
Örökkön-örökké magyarnak maradjon!
Viruljon a haza csupa boldogságba,
Mint tavasszal a dus eseresznye fága.
Ringjon minden család boldog békességbe,
Mint a virágos fán, kis madarak fészke . . .

Abba fát biz az ujságíró bácsi:
Szebbé az életet, hogy lehet csinálni?
Isten kegyelméből ha felnőtök majdan:
Ne legyen részetek annyi jajban, bujban!
Gyöngye lábatokat kő úgy ne vérezze,
Vállatok a gondok jármát ne érezze.
Kacagó életnek süssön rátok napja —
Ujságíró bácsi: mindnyájotok apja!

Segít a papának: neveini bennetek,
Derék, hazafias emberré lennetek.
Segít a mamának, hogy lelketek' ójja,
Buzdítván titeket minden szépre, jóra.

Csiesijja, bubujja, ha elszenderedtek,
Akkor is dolgozik éji lámpa mellett.
Édes álmotokat szeretettel, gonddal
Együtt virasztja az őrző angyalokkal . . .

Am legboldogabb az ujságíró bácsi
Ha örömtől égnek arczotok rózsái.
Véletek, köztetek kis gyermekké válhat
Mondhat szép meséket, zenghet vig nótákat.
Mesélhet csodákról, operenciákról,
Kacsalábon forgó tündérpalatáról.
Táltos paripának elragadja szárnya:
S tiveletek repül szép Tündérországba . . .

Ti véletek repül, ti véletek örül,
Fényes meseország veszi őt is körül . . .
Nagy nehéz munkája egy percze feledve,
Mint a kis gyermeké, oly széles a kedve.
Aztán vége szakad nótának mesének,
Munkára szólítja őt ismét az élet . . .
S ő tovább dolgozik értetek, értetek!

Értetek dolgozik — szeressétek érte.
Mondjátok: Áldja meg a jó Isten érte!
A karja, a szive, élete titeket;
— Tapsolja meg őket piczi kezeckétek!
Író bácsinak az a legfőbb üdvösség,
Hogyha megtapsolják a piczi kezeckék.
Ártatlan szívetek, ha feléje repes:
Semmi más jutalmat e földön nem keres . . .

Semmi trema nem vett erőt a kedves leányon
Bátran és szerfelett kedvesen szavalt . . . szinte tűzben volt a lelkesedéstől.
Öröm volt hallani a szavát. Kitűnő szavallatát
tapsvihar jutalmazta s ha lehetett volna össze
vissza csókoltuk volna aranyos kis arcát.
Büszke lehet reá a mamája. — Igazi művész
vér van ebben a babában.

Pósa felolvasása.

Ezután a lyricusok legjelesebbike, az igazi magyar poeta, az édes szavu Pósa Lajos lépett a színre s egy pár verset olvasott fel azokból az édesen bús, szívet megható, gyönyörködtető versekből, amilyenekkel modern, sziv és érzés nélküli lyrai költészetünket gyakran megszokta ajándékozni.

Egy versét pedig a »Magyar Dal« címűt elszavallta, érzéssel, meghatottsággal. Azután gyermek meséket olvasott fel.

Pósa remek szép költeményeiből közöljük a következőket:

A magyar nyelv.

Nincs szebb nyelv a magyar nyelvénél,
Lágyan esendül hangja,
Mint a messze rónaságon
A puszták harangja.
Álmodó madárnak
Édes sóhajtása,
Rengő rózsaleveleknek
Szelid suttogása.
Büvös bájós a magyar szó,
Szépen szóló muzsikaszó.

Nincs szebb nyelv a magyar nye vnél
Büszkék legyünk rája
Fölharsan, mint a viharok.
Zugó harsonája.
Zeng a bérczek ormán
Felhőkkel beszélve,
Fönséges nagy uralmában.
Fölkialt az égre.
Könnyet szór a csillagokra,
Koservünket panasolja.

Nincs szebb nyelv a magyar nyelvénél
Cseng szabadon bátran.
Mint a hősnek kardja csattan

Villámló csatákban
Ezredévek űre,
Szabadság védője,
Benn van a magyar nemzet
Multja és jövője.
Csengj te szép kard lánglővelve
Ős apánk drága nyelve!

Az árvácska virágról.

Ne busulj árvácska,
Én is árva vagyok.
Az Isten szép napja
Mi ránk is ragyog.

Jó az Isten jót ad,
Mindnyájunkat szeret:
Neked ad harmatot,
Neked ad kenyeret.

Ibolya.

Jó reggelt, jó reggelt,
Kék ibolyavirág!
Mért bujssz a bokorba?
Milyen szép a világ!
Mennyi lepkéje van
A tarka mezőnek!
Virágról virágra
Vigan kergetőznek.

Nem bánom, nem bánom,
Aranyos madárka,
Nem vágyom, nem vágyom
Ki a nagy világba.
Itt, a hol termettem,
Nekem szép és jó is.
Bokor volt a bőlesőm,
Legyen koporsóm is.

Jöjjön lakni hozzám!

Édes anyámasszony, felnevelő dajkám,
Mégkövetem szépen: jöjjön lakni hozzám!
Tejbe' vajba' fürdik, hintóba' járatom,
Aranyos pohárból jó szívvvel itatom.
Bársony székbe ülhet, selyem ágyba feket,
Amikor csak tetszik, mindig akkor kelhet.
Puha szőnyegre lép, azon sétálghat,
Az egész ház népe kigyelmedre hallgat.
Szagos diófából csináltatok rokkát,
Fonogathat eszöndes téli estéken. át.
Én pedig a vigan pergő rokka mellett
Irom, irogatom jó kedvvel a verset.

Ne csalogass, fiam! Tudom, hogy jó volna,
Királyasszonynak se volna különb dolga;
De hídd el, jobb nekem, amikor szomjazom!
Ha a virágos kis csuporból ihatom.
Édesebb álmod ad a magam párnája;
Minden kicsi tolla a magam fosztása.
Nem kell nekem, fiam, az a puha szőnyeg.
Puhább a pázsitja a tarka mezőnek.
Nem láttnám én ott a hajnal hasadását,
Kis kertemben nyiló virág fakadását.
. . . Itthon akarok én, jó fiam meghalni,
Te gyere, te gyere inkább haza lakni!
Szébb rózsát szakaszthatsz itt a rózsafáról,
Szébb nótát tanulhatsz itt a pacsirtától.

Hintóka—Ringóka.

Liliomszál, rózsaszál,
Ilka, Böske hova száll?
Föld alá,
Víz alá,
Kis patak ölébe
Körös közepébe
Meg annál is mélyebbre
Tenger fenekére
Gyöngyöt szedünk anyának,
Aranyhalat apának,
Hintóka

Ringóka
Szállj a napsugárral
Katicza bogárral
Hozz vissza majd hajnalra
Dalos pacsirtával.

Liliomszál, rózsaszál,
Anna, Béla hova száll?
Kis fára,
Nagy fára,

Házunk födelére,
Torony tetejére,
Még annál is feljebbre
Egyenest az égbe.
Csókot szórunk anyának.
Csillagesőt apának.

Hintóka
Ringóka
Szállj a napsugárral
Katicza bogárral,
Hozz vissza hajnalra
Dalos pacsirtával.

A versek után tetőpontra hágott a gyermekek öröme, lelkesedése. Orkányszerű tapsvihar hangzott fel.

Miután a tapsok meg nem szüntek Pósa Lajos még egyszer megjelent a közönség előtt Fehér Dezső és Halász Lajos a mulatság két rendezője között.

Majd Kövesi Albert adta elő a Fehér D. által írott gyermekkuplékat, melyek szintén tetszést arattak.

A Lovassy Andor és a kitűnő vendég művész Gyöngyi Izsó által előadott szép mese, illetve kaczagató históriák is zajos hatást értek el.

Majd kis szünet után felgördült a függöny és az »Isten megáldja a könyörülőt« remekül rendezett, festői élőkép tárult szemünk elé, melyet színtársulatnak jeles komikusa Kövesi Albert rendezett.

E közben a zenekar a »Hymnust« játszotta precízül, érzéssel.

Annóra tetszett az élőkép, hogy a nagy tapsolásra ismét felhúzták a függönyt s még egy pár percreg gyönyörködött a hallgatóság a szép látványosságban.

Azután kivonult a kis nagy sereg s megint ránehezedett a fabódéra a régi egyhangú komorság.

Vajjon mikor változik át megint tündér kertté? *Omega.*

A Pósa lakoma.

A nagyváradi hírlapírók este a Rózsabokorban kedélyes, pompás lakomát rendeztek Pósa Lajos tiszteletére.

A fehér asztaloknál összejött a nagyváradi bohém világ.

Ott voltak: Horváth Paula, Paulayné Adorján Berta, Fehér Dezsőné, Horváth Istvánné, P. Szép Olga, Leszkayné, Kövessyné, továbbá Csátary Lajos min. tanácsos, Pósa Lajos, Szalay Mihály, Hoványi Géza, Leszkay Andor, Lovassy Andor, Fehér Dezső, dr. Schütz Gyula, dr. Pallay Lajos, Nemes Áron, dr. Dési Géza, dr. Komlós József, Gonda László, Gál Gyula, Halász Lajos, Kerényi Miklós, Vidosits Gyula, Geszti Sándor, dr. Bodor Károly, dr. Adorján Áron, dr. Adorján Emil, Bács Károly, Balla Kálmán, Tamás József, Tompa Kálmán, dr. Tolnay János (Arad) stb.

A mulatság kellemes, tréfás epizódokkal kezdődött; igazi bohém szellemben, kaczagató epizódokkal.

A bevezető szónoklatot Lovassy Andor tartotta. Hoványi Gézához szólott humorosan az aglegényeségről. Majd áttért Pósa Lajosra, akinek nincsenek gyermekei s mégis mindig oly lelkesen tud a gyermeki szívhez szólani, mint egy magyar író sem. Megemlékezett a híressé vált Pósa-asztalról. Pósa azonban nem csak a gyermekek szívét tudja meghódítani, de a nagy urak rokonszenvét is bírja. Elteti Pósa bácsit.

E közben leleplezte Halász Lajos az ugyesen összeállított Pósa-asztalt. A csikóbőrös kulacsos kívül egy táblán ott ragyogott: »Eljen Pósa Lajos.

Ezután egymást érték a szellemes pohárköszöntők Dr. Bodor Károly tréfás közbeszólások mellett ezitált Göthe-től, Petőfitől, majd rátérve az üdvözítő mondására: »Engedjétek hozzám a kisdedeket«, elteti Pósa Lajost, a gyermekek melegsívü barátját.

A humoros program szerint Gál Gyulának előkellett volna adni, hogy lesz ő az ország első művésze.

A kérdésre egy másik kérdéssel felelt: — Vagyok én az ország első művésze?

A legmulatságosabb volt Gyöngyi Izsó előadása. Óriási, folytonos derűtség között mesélt Miskolc és vidékéről. Bemutatott eredeti módon egy imádkozó zsidót.

Fehér Dezső a jelenlevő Csátary Lajos miniszteri tanácsost köszöntötte fel, aki msjelent kora és állása daczára a bohémek mulatságán.

Csátary Lajos lebizonyította, hogy bohémnek tartja magát, mert ő a társaságban a legrégebb szerkesztő. 1849-ben már Widdin és Sumlában szerkesztette az emigránsok lapját, a »Csorbá«-t. Két szomszédját: Leszkayné és P. Adorján Bertát éltette.

Lovassy Andor szellemes beszédben a művészet legsaványabb testalkatu lelkes pártolójáért üritette poharát.

Pósa Lajos felköszöntője volt az est fénypontja. Ha behunyja a szemét, — ugymond — azt érzi, hogy Budapesten van. Annyi tarkaságot, szellemet, ötletet tapasztalt itt. Köszönetet mond a meleg fogadtatásért. A tegnap és ma midég kedves emlékezetében lesz. Érezte itt a gyermekek, a közönség és a hírlapírók forró szeretét. Az írók és művészek között most forrongás van; kimennek küllöldre. Hivni kell őket vissza a Tisza, Körözs, és Duna partjára, hiszen itt jobbantndtok írni, dolgozni. A madár is szebben énekel a fészkekre boruló lombok között. Az írónak, költőnek forrongó, láng lelkének kell lenni, amelyben fel kell olvadni amit a világon, külföldön lát, hall, tapasztal, magába sziv s nemzeti ruhába öltöztetve kell az eszmének megnyilatkozni. A hírlapírók dolgozzák fel a költőről szerzett eszméket, nemzeti karakterben. Illesszünk mindnyájan a hazaszereget szárnyaiba egy-egy arany tollat, amely beragyogja az egész világot. Elteti a magyar sajtó munkásait.

A remek beszéd frenetikus tapsot, lelkesedést keltett s percreg tapsolták.

Halász Lajos az ujságírók nevében mondott köszönetet Pósa Lajosnak a szép beszédért s rokonszenves szavak után Pósa Lajost és Gál Gyulát éltette.

Pallay Lajos átgondolt, magvas beszédben fejtegette az idealizmus szépségét s ostorozta a szinirodalomban utóbb lábba kapott realizmust. A ki az idealizmus megtestesítője, a ki a gyermekekbe az idealizmust és hazafiságot csepegteti: Pósa bácsira köszönt.

Gál Gyula színészársaihoz szólott előbb lelkesen, majd köszönetet mondott Nagyváradi közönségének, a nagyváradi sajtónak, a melynek jóindulatát 7 évig tapasztalta. Leszkay és Ditróit, a nagyváradi közönséget és az itteni sajtót éltette.

Dr. Szalay mint idegen ujságíró, a nagyváradi zsurnalistákért ivott.

Dr. Bodor Károly a magyar dzsentr szindirektort: Leszkayt köszöntötte.

Bács Károly Leszkay nevében köszönetet mondott Bodornak rokonszenves szavaiért s kívánta, hogy mindég olyan közönséget adjon az Isten Leszkainak, mint a nagyváradi.

Tompa Kálmán szívből, lélekből eltörő beszédet mondott. Mint családapa, a szülők nevében éltette Pósa Lajost.

Ügyes, szellemes tósztokat mondtak még: Dr. Adorján Emil, Gyöngyi, Fehér Dezső, Halász Lajos, Kerényi Miklós, Geszti Sándor stb.

A pompás mulatság késő éjjel ért véget.

levelet kapott az özvegy Budapestről, melyben régi imádója tudatja vele, hogy ő nem lett öngyilkos, megtartotta az életnek ideálja azon nyilatkozata, miszerint őt ártatlannak tartja. Párisba ment Fiuméből s ott szerencsés üzletei révén szép vagyonra tett szert. Most Budapesten fekszik betegen, a gyógyulás minden reménye nélkül. Végredelelet csináltatott, melyben az özvegyet és kis leányát tette meg általános örökösévé. Ezen levélre az özvegy Budapestre sietett, első szerelme, volt jegyese betegyáéhoz, aki nemcsak nem halt meg, de gondos ápolása következtében már teljesen felgyógyult. És így nem sokára az egyház áldása fogja egybekötöni a sokat szenvedett szerető párt.

* **Uj állás Biharmegyénél.** Biharvármegyénél az államépítészeti nem képes elvégezni az összetörődő műszaki teendőket s ezért egy megyei mérnöki állást szerveznek. Az új hivatalra aug. 25-ig lehet pályázni. Az évi fizetést 1600 forintban állapítják meg.

* **József császár orra.** Kinós affér tartja izgatottságban Bécsújhely városát. A múlt éjjel egy sereg középiskolai tanuló zajongva végigvonult az utcákon, bevett egy sereg ablakot s levette József császár szobrának az orrát. A rendőrség elfogott egy csomó diákot, a kik mind előkelő családok gyermekei s most azon faggatja őket: mit vétett nekik éppen a József császár — orra?

* **Hálátlan szerelmes.** A hálából nem mindig fakad szerelem. Ezt az ismert axiómiát bizonyította be — fájdalom, szomorú következményekkel — Stanek Antónia kórházi ápolónő megható drámája. Szép fiatalember került a kórházba; odaadással ápolta sokáig s annyira megszerette, hogy el sem akart többé válni tőle. Éjszaka, a mikor az álom nyugalmat adott a betegeknek, ők ketten ébren voltak s örök hűséget fogadtak. A férfi meggyógyult s elhagyta a kórházat. A szegény ápolónőt elfeledte végképen. A csalódott szerelme annyira kétségbeesette kedvesének hálátlansága, hogy tegnap este mérget ivott lakásán, a Nefejejs-utca 27—29 számú házában, hol pár héttel ezelőtt oly feltűző gondtal ápolta szerelmesét.

* **Félreismert tisztelet.** Elzász elfoglalása után, mikor a német kultiválni kezdte a tartományt Bismarck egyszer ellátogatott oda. Délezzel paripán, mint egy földi Isten ellovagolt a diszszázad előtt. A végére érve, egy bámészkodó gyereket vesz észre, a ki megpillantva a vaskanczellárt, nagy gyorsan háta mögé rejti a kezében tartott vajaskenyeret.

— Mit nem tesz a németkultura! jegyzi meg a herceg szárnységének. Ez az utcai gyerek is tudja már, mi illik. Ugyan kérdezze meg tőle, miért nem ette tovább kenyereit?

A szárnység odalovagolt a fiúhoz s uyájas hangon kérdezté:

— Fiam, mért dugtad el kenyeredet?

A gyermek elpirult és habozott.

A szárnység zsebébe nyúl s egy pénzdarabot nyújt a fiúnak s hivatja, mondja bátran a dolog okát.

— Elment az étvágyam, mikor azt az urat megláttam, szólt suttogva a gyerek.

* **Meglopott vendég.** Ily című hírünk kiegészítése és félreértések kikerülése végett az esethez a következő tudósítást vettük illetékes helyről. A meglopott vendég nem rendes szállóvendég volt, hanem a gazda Rosenzweig H. tudtán kívül, cselédje hívta be éjjeli szállásra magához. A lopást aztán a cseléd követte el, ki azóta tettét is beismerte s a rendőrségnél vette el jutalmát a szíves vendéglátásnak.

A völegény ur távirata.

— A telekkönyv. —

Akik a századvégi völegény urak természetrajzát meg akarják írni, járjanak el az anyakönyvi hivatalba, ahol érdekesen megfigyelhetik őket.

Ott történt ma a következő eset, amely szintén adalék a századvégi völegény természetrajzához. Napok óta kilincsel egy család a városi anyakönyvvezető hivatalban, hogy siettesse egy ifju pár eljegyzését, amelyről azonban a szükséges jegyző-

könyvet máig sem vehették föl, mert az okmányokat nagy ügygyel-bajjal tudták beszerezni.

Az a potrohos, piros arczu ur a minapában azt is elbeszélte, hogy a völegény rövid idő alatt vagy száz szerelmes levelet irt a leányhoz. De milyen remek irály. Mennyi bensőség, mélység és költői hangulat.

Ő ellenezte a frigyet, nem bizott a fiatal emberben, de szerelmének ennyi bizonyága előtt apai szíve meglágyult és engedett leánya könyörgésének és kimondta az igent. Tegnap délelőtt irták volna alá az eljegyzést az anyakönyvi hivatalban.

Megjelent először a völegény, aki az éjjeli vonattal érkezett. A völegény izgatottan várakozott hol fel s alá járkált, hol leült, majd szivarra gyújtott, mikor az elfogyott, kivett zsebéből egy kis tükröt és tanulmányozta a bajusza állását.

De ez is unalmas dolog volt. A jegyes csak nem mutatkozott a család tagjaival. Végre egy órai várakozás után jött egy hordár. Levelet hozott neki. Felbontotta. Kihullott belőle egy távirat, amelyet tegnap ő intézett egy helybeli tisztviselőhöz. A táviratban csak ennyi volt:

»Legyen szives a telekkönyvben tájékozódni jövőd apósom ingatlan vagyona után, mivel holnap lesz az eljegyzés. Válasz fizetve.«

Az illető tisztviselő nem válaszolt erre a táviratra, hanem megmutatta a menyasszony apjának, akinek az arczát elfutotta a vér és dühösen kiáltotta:

— Hát ez a gazember is az ingatlanaimat akarja és nem a leányomat.

A völegény bosszusan gyürte zsebébe a táviratot és eltávozott. Elvitte magával az okmányait.

Délután aztán eljött az anyakönyvi hivatalba az apa, hogy elvigye a leánya okmányait. A bosszúságtól rekedt volt a hangja.

— Hiába mondtam a leányomnak, hogy ez az ember nem Rómeó, hanem Bogumil.

EGYESÜLETEK.

A **nőgyűlés** ülése. A »Biharmegyei és Nagyvárad Nőgyűlése« választmányi tagjait és védőhölgyeit van szerencsém a f. évi. július hó 21 napján d. u. 4 órakor az árvaházban. tartandó választmányi gyűlésre meghívni. Nagyvárad 1897. július hó 17. özv. Báró G e r l i e z y i Felixné elnökni.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

A vigéczek.

— Gyöngyi Izsó 4-ik fellépte. —

»A nap és hold« című operdte volt hirdelve előadásra, azonban a Székely Irén hirtelen közbejött betegsége miatt jutottunk abba a nem nagyon kellemes helyzetbe, hogy a »Vigéczek«-et láttuk ismét.

Hiszen jó mulattató az ilyen fajta bohózat, úgy néha-néha, mikor már a drámai darabok sűrűn kerültek színre, de azt hisszük, hogy most már, minthogy ezen szezonban vagy 3-szor 4-szer láttuk »A vigéczek«-et a »Goldstein Számi«-t — talán más darabokat is lehetne előrántani, ha valaki hirtelen beteg.

Hetek óta nem láttunk már egy népszínművet — tegnap tehát nagyon elkelt volna Székely szerepét eljátszotta volna Ámon Margit.

Apropó népszínmű! Vajjon mi annak az oka, hogy népszínműveket olyan ritkán van alkalmunk látni, mikor olyan jeles énekesünk van hozzá mint Pintér!?

Miért engedjük át a feledésnek a jó Szigligetit, Szigetit, Csepregit! Megfoghatatlan!

Tessék csak megpróbálni a népszínműveket is gyakrabban előadni, hiszen van arra is publikum, nemcsak a »Helyettes«-re.

Jól van, hát szombaton adassanak az operettek a »finomabb izlésű publikum«-nak, de vasárnap, mint az mindenütt szokás havonta legalább egyszer-kétszer egy-egy népszínmű

is kerüljön színre. Végre is csak Magyarországon vagyunk!

De térjünk in medias res.

Gyöngyi Izsó az este is nagy hatással játszott s daczára annak, hogy a darab nagyon csépett, az ő kitűnő játéka — folytonos derűltéghen tartotta a publikumot. — Van benne valami olyan kedély, olyan ritka alakító erő, amely az ócskaságot is félig meddig újság számba tudja fellüktetni.

A többi szereplők is jól játszottak.

... s ... ő.

A **jövő heti műsor.** A jövő héten majd mindennap vendégszereplés lesz a szinkörben. Azonkívül Gyöngyi Izsó csütörtökön tartja bucsufelléptét és jutalomjátékát »Stern Izsák«-ban. A heti műsor a következő:

Hétfőn: A notre-damei toronyőr, Gál Gyula felléptével.

Kedden: Stern Izsák a házaló zsidó, Gyöngyi Izsó felléptével.

Szerdán: Egy szegény ifju története, Gál Gyula felléptével.

Csütörtökön: A zalamei biró, Gál Gyula felléptével.

Pénteken: A pálinka, Gál Gyula felléptével.

Szombaton: Kék asszony.

Vasárnap: Gyimesi vadvirág.

Igazságszolgáltatás.

A nagyvárad kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: Dr. Gedeon László.

Polgári tanács.

1470. Gyenes és Balog — Rozenfeld Sámuel.

1499. Tokár Pál — Moesán András.

1512. Erdélyi erdőipar — Bajko Barabás.

1513. Sárközi János — Hajas István.

1523. Rossu Todor s. t. — Muntján Juon s. t.

1572. Beszedits Antalné — Bogdánffy Mária

1573. Beszedits Antalné — Bogdánffy Mária

1576. Glogováci Osváth — Braun Katalin.

1579. Bubinszky József — gr. Wenkheim D.

1501. Braun Vilmos — Szilágyi Lajos.

1539. Batrina Lena — Batrina Mitruné.

1544. Sényi Károly — Grósz Ignác.

1550. Földvári Mihályné — Csüllög János.

1566. Dávid Fáni — Ignuel György.

Előadó: Dobosffy Alajos.

1519. Dr. Fényes Kálmán — Szelle József.

1520. Viktoria skptr. — Pantalie Alexané.

1553. Dr. Makay Pál — Hankovics Flóare.

1383. Tulkán Tódor — hagyatéka.

1568. Tulkán Tódor — hagyatéka.

1503. Nagy Lajosné — hagyatéka.

1559. Szt. Györgyi Miklós — Lázár Mir.

1560. Szt. Györgyi Miklós — Lázár Mir.

1561. Szt. Györgyi Miklós — Lázár Mir.

1565. Zászló Partinie — Rác Ignác.

1569. Vola Pável — Vola Juon.

1577. Petromán Tódor — Petromán Irímie.

Előadó: Polchy Mór.

Bűnügyi tanács.

2259. Kőványi Tógyer súlyos testisértés.

2262. Márkucz Tódor s. t. Lopás.

2458. Drimba Tógyer gyújtogatás.

2480. Nagy Károly s. t., lopás.

2235. Versigán Pável — súlyos testisértés.

2258. Lisler Béla s. t., közbirt elleni kh.

2283. Blaga Mária s. t., tulajdon elleni kh.

Előadó: Nagy Ferencz.

Bűnügyi tanács.

2422. Fekete Margit s. t., lopás.

2443. Balta Simeon — s. t., hiv. hatalom — visszaélés.

2459. Péter Pál s. t., lopás.

2482. Vlozák János vétkes bukás.

2416. Bogdán Vaszali s. t., lopás.

2434. Dusehnyák József magánlak sértés.

2479. Lövinger Mari anyakönyvi kh.

2490. Korka Lajos közrendelleni kh

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

70.

Miután Vilmosnak sikerült a fiatal barátját ki Daisy részvétele magához tért, annyira a mennyire megvigasztalni, még néhány nap telt el a nélkül, hogy Dunolly hírt adott volna magáról. Vilmos Daisyt is rábeszélte nagy nehezen, hogy atyjának alázatos levelet irt, melyben szökéseért bocsánatot kért a nélkül, hogy a mostoha anyjáról említést is tett volna.

A következő nap csinos levélke érkezett Leonorától az ő «kedves Daisyjéhez» melyben nagyon panaszkodott, hogy neki is nagyon rosszul esett, atyja pedig még most is haragos, hogy oly nagy nyugtalanságot okozott s semmit sem akar róla tudni, ő ugyan kérte, hogy vigyék Daisyt is magukkal Indiába, azonban hiába, mindent meg fog kísértetni, hogy kedvezőbb hangulatra bírja stb.

— Nincs többé atyám! — zokogott Daisy mikor a levelet elolvasta.

Vilmos kezébe vette a levelet, tüstént megértette, hogy Leonora egészen hatalmába kerítette az öreg urat, vakká tette mint Ottót.

A körülményekhez képest legokosabbnak találta, hogy Leonorával ne álljon hadilábon; irt neki, hogy legjobb lenne Daisyt valami nevelőintézetbe beadni, még csak tizenhat éves ugy is két-három év nagyon használna, legalább is addig, míg új helyzetébe beletalálna magát s Leonorát harag nélkül üdvözölhetné anyjáról. Végezetül kiadta utolsó játék kártyáját, intette testvérét, hogy a gyermeket ne itélje el, mert az bizony nagy hatást gyakorol olyan ártatlan lélekre, mint a milyen a Daisyé ha látja, hogy nevelőnője olyan helyzeteket teremt, melyek éppen nem alkalmasak arra, hogy tekintélyt szerezzenek a leendő anyának.

E hatásos figyelmeztetés, mely a lehető legjobbnak tűntette fel Leonora kétszínű természetét, nem maradt eredmény nélkül. Nem sokára jött a tudósítás, hogy Dunolly elfogadta Vilmos terveit, mely szerint Daisyt nevelő intézetbe viszi, s Vilmosnak fölötte teljhatalmat enged, hogy mint Daisy gyámja léphessen fel, addig azonban látni sem akarja, míg nem látja be, mennyire megértette.

— De ismét ravaszul van kigondolva — vélekedett Vilmos — Indiába mennek, senkitől el nem bucsuzik, így aztán a mi kevésé volt illendő az egész dologban, helyre lesz hozva és minden elfelejtve. Igazán csodálom testvéremet.

Daisy várakozáson felül csendes maradt, nem ellenkedett, mikor megtudta, hogy Vilmos így rendezte az ügyet.

— Ha így találod jónak, kedves bátyám — szölt — biztosan így lesz legjobb rám nézve.

Az is nagyon jó, hogy atyámat nem látom szégyelném magam miatta, talán sokat beszélnek neki. Ha boldog lesz vele, jól van. . . .

Mac Duolly s Leonora egybekeltek, a nélkül, hogy valakit meghívtak volna s úgy látszott el is utaztak tüstént Indiába a nélkül, hogy Daisy atyjától legkisebb tudósítást is kapott volna, a villát kiüresítették, a butorokat eladták, a házvezetőt cselédekkel elbocsájtották mindezt egy hónap alatt. Leonora csodálomra méltó erélyt fejtett ki, hogy célját elérje.

Vilmos még egyszer irt most már sógorának s kérte, hogy ne legyen olyan szívtelen Daisy iránt, biztosítja, hogy Daisy kellek tiszteletet fogja Leonorát, azonban választ Leonorától kapott, melyben ez tudósította, hogy minden közbejárásukra hasztalan.

Azon a napon, melyre atyja elutazása ki volt tüzve, Daisy nyugtalan volt, kiment arra az utra tért mely az Arethura villa előtt az erdőbe vezetett.

Szép meleg nap volt, február végén, az ég tiszta volt, a mezők már zöldelnek, a fák rügyei fakadoztak, mindenütt hóvirágok nyíltak. Az egész föld ifjodni látszott, Daisy azonban nem figyelt rá. Fájt a szíve; csak úgy bolyongott a mezőn, végre az erdő szélén száraz mohra ült kezeivel átfogta térdét s a messze távolba bámult.

Éppen azon a helyen ült, hol Ottó Leono-

rától elvált — — — ő ugyan nem is gondolta ezt lelke mégis boldogsága megrontójával volt elfoglalva.

«Daisy!» szólította valaki csendesen. Ottó volt, ki szintén nem tudott otthon ülni, ki önkénytelenül szintén e helyre jött, bár keserű emlékek fűződtek hozzá. Nagyon rossz színben volt, látható volt rajta, hogy szenved, a Leonoráról való folytonos gondolkodás nem hagyott nyugtot számára. A gyűrűt még hordta folyton Leonora árulására kellett őt emlékeztetnie, előbb el akarta neki küldeni, de az talán mentelen bosszúnak vette volna, elhagyta tehát.

Daisy felállt, kezét nyújtá, szemei szomorúan mélyen néztek az Ottóéba. kedves arcza szintelen volt, de mindamellert olyan vigasztaló olyan kecses volt, hogy Ottónak minden szomorúsága daczára is feltűnt.

(Folyt. köv.)

T A V I R A T O K

A német császár Magyarországon.

Budapest, július 17. (Saját tud. távirata.)

A német császár magyarországi tartózkodásának programja következő: A császár szept. 10—15-ig a tatai hadgyakorlatokon veszen részt, a hol jelen lesznek ő Felsege a király, József, Jenő és Rainer főherczegek is. — Gyakorlat után a császár Bélyére megy vadászni, a honnan Budapestre jön. — Budapesten tiszteletére az operában diszeloadás lesz. A császár meglátogatja a Margit-szigetet is.

Bánffy és a párta.

Budapest, július 17. (Saját tud. távirata.)

A képviselőház megrendszabályozása Bánffy oszlopos hívei is megbotránkoznak akik habár nziltan nem szólnak is de távol maradásukkal mutatják ki meggyőződésüket ellenszenvüket. Az keseredést még jobban fokozza ama körülmény-hogy Bánffy a legszigorubb Kloturt széndékozik életbeléptetni.

A német császár balesete.

Budapest, július 17. (Saj. tud. táv.)

Vilmos császár hogylétéről ma már kedvezőbb hírek érkeznek. A bergeni német konzul, aki a császárnál ebéden volt, azt mondja, hogy a császár szeme komolyan megsebesült, de még sem annyira, hogy ne lehetne rövid idő miatt meggyógyítani.

Léghajón az északi sarkhoz.

Budapest, július 17. (Saját tud. távirata.)

Berlinből jelentik, hogy egy oda érkezett távirat szerint a Spitzbergákon André napsugaras időben és erős déli szélben szállt fel. A felszállásra telefonon osztogatta parancsait, mert szavát sem lehetett hallani a nagy viharban. A léghajó, a mennyire meg tudták figyelni északi irányban szállt tovább.

Az északi sark felfedezése.

Budapest, július 17. (Saját tud. távirata.)

Az »Afton bladed« tegnap este ezt a táviratot kapta tromsói tudósítójától: Mivel a szél vasárnap reggel kedvezőbb lett, kiadták a parancsot az indulásra. Az előkészületek 3 és fél óráig tartottak. A léggömb »Sas« nevet kapott. A felszállás szerencsekívánatok és hurráh kiáltások közepette szerencsésen megtörtént. Daczára a gyenge szélnek, a léggömb 209 méternyire emelkedett, de csakhamar megint visszaesett közel a tenger színéhez, de mikor néhány homokszákot kidobtak, ismét emelkedett és ekkor a friss déli szél észak irányában hajította. Az idő tiszta volt. A »Sas« egy óráig látszott és legaiább 35 km. utat tett meg óránkint. Az utirány észak-délkeleti volt. A felszál-

lás felséges látványt nyújtott. A bucsuzás nagyon megragadó volt. A felszállás után déli szél uralkodott. A »Svérisksund« hajó e hó 13-án este hagyta el a dán szigeteket. A gőzösnek Tronisoig az egész uton erős észak-nyugati szele volt.

Az északsarki expedíció távirata.

Budapest, július 17. (Saj. tud. táv.) A király a következő táviratot kapta. Spitzbergen jul. 11. 2 óra 15 percz d. u. Az északsarki expedíció tagjai az utazásuk pillanatában kérik felségedet, fogadja alattvalói üdvözetüket és legmelegebb köszönetüket.

Az »Afton bladed« Tromsöböl érkezett következő táv. közli: Korábban közölt elhatározásunknak megfelelően ma vasárnap d. e. 10 óra 25 perczkor megtettük előkészületeinket az elutazásra és most d. u. fél 3 órakor már felszálltunk. A szél valószínűleg észak-északkeleti irányban visz bennünket. Reméljük, hogy a magasabb régiókban lassankint kedvezőbbben szállunk le.

A földrengés áldozatai.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.)

Gráczból jelentik, hogy Laibachból számos család érkezett oda. A félelem ütötte el őket városukból, amelybe nem is akarnak többé visszatérni.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőhegyek trágyázásáról.

A szőlő termelése lényeges mennyiségű tápláló erőt igényel, kitűnik az Wagner azon állításából, melyet kísérletei után tett közzé, hogy egy hektár területen termő 3000 kr. szőlő (fürt) és 2150 kg. venyige évente 71 kg. kálit és 18 kg. foszforsavat von ki a termőföldből.

Egy hektár szőlőnek évenkénti istállótrágyázása (mely mintegy 20.000 kg. istállótrágyából állhat) 104 kg. kálit és 42 kg. foszforsavat ad a termőföldnek, tehát kétszerannyit, mint a mennyit a szőlőtermelés kivon a talajból. És ime bebizonyított tény, hogy ez a trágyázás éppen csak kellő erőben, épségben tképes fenntartani a szőlőtökéket de a termés csak némileg neveli.

Ebből a tényállásból azt a szabályt vonhatjuk le, hogy a szőlőhegyeket nemcsak oly mérvben kell trágyázni, miként ez a termés és venyige a vegyelemzéséből szükségesnek mutatkozik, hanem a trágyázást bőven kell eszközölni úgy, hogy ne csak a szőlőhegy termőterületének legfelsőbb rétege, hanem az alsóbb talajrétegek, szóval az altalaj is kaphasson némi trágyát.

Ezen okból nagyon tanácsos a trágyának csak egy részét istállótrágyában adni a szőlőhegynek a másik részét oly trágya alakban kell adnunk amely könnyen oldható s így könnyen az altalajba juthat. Ez annál könnyebben történik, minél több tápláló erő van már a feltalajban.

Wagner a szőlőhegyek és szőlőkertek trágyázására vonatkozólag következő 4 éves fordákat ajánlja:

Egy hektárra kg.	
istálló trágya	6000 kg.
I. évben:	
oldható foszfor-savas műtrágya (szuperfoszfát)	40 „
oldható foszfor-savas műtrágya	50 „
II. évben:	
káli	40 „
oldható foszfor-savas műtrágya	60 „
III. évben:	
légyen-trágya	15 „
káli trágya	80 „
oldható foszfor-savas műtrágya	80 „
IV. évben:	
káli	100 „
légyen-trágya	25 „

Ezen trágyázási turnus természetesen csak mint általános forma veendő tekintetbe és a szerint a mint a körülmények alakulnak, eltérések is alkalmazhatók és pedig a talaj vegyi tartalma szerint. Egyébiránt a következők veendő a fentebb közölt trágyázási mód alkalmazásánál tekintetbe.

Mély és nedves fekvésnél közönségesen a talajban több légeny van jelen mint a homokos sziklás meszes talajnál. A mély és nedves fekvésű szőlők azonban szegények foszfor-savban és kálium s így a trágyázási alak meghatározásánál már e két tényezőt tekintetbe kell venni és a szerint módosítani a trágya összetételt. A légeny-trágyázást kissé megszorítjuk, míg a másik két növény tápláló szerből a talajba vice-versa többet juttatunk. Magasan fekvő, száraz talajnál, mely homokos, sziklás vagy meszes is lehet, ép az ellenkező eset fordulhat elő, vagyis itt a légeny fog hiányozni, míg a káli és foszfor-sav nagyobb mennyiségben lesz jelen s így e körülményt ugyan csak nem szabad számításunknál tekintet nélkül hagyni.

Azt, hogy van-e a talajban elegendő légeny trágya, legjobban és legbiztosabban abból lehet következtetni, ha a szőlőtők fás hajtásainak növekedését tekintetbe vesszük. Ott a hol a talaj légenyben gazdag a venyige is nagyra nő, míg ott a hol a kérdéses trágya kevés, vagy éppen csak alig van jelen a venyige fejlődése gyenge. Ez utóbbi esetben a légeny trágyázásnak is erősebbnek kell lennie, míg oly helyen, hol a venyige hajtása és növése erőteljes a légenytrágyázás korlátozandó s az istállótrágyázást sem kell a kimért mértékben alkalmazni.

Oly szőlőtertek talaját, vagy magában álló szőlőhegyeket avagy egy egész szőlőhegy vidéket, melyek a nagy talajnedvesség és a talaját nem eresztő természete miatt a szőlőtökeket sárgaságba ejtették, legjob a következő évben káli trágyával jól megtrágyázni. A káli trágya ily esetekben leginkább megfelel akkor, ha mint lombhamut alkalmazzuk avagy még jobb, ha venyigehamu alakban adjuk azt a szőlőtökének.

Az amerikai fajtájú szőlőtöknél, melyek többé kevésbé föltételezik és megkívánják a talajban a vasoxid jelenlétét gyakran előfordul hogy szintén sárgaságba esnek, ha a talajban nagyon kevés vasoxid van, avagy ha van is, az nincs oly alakban feloldva a talajban, hogy azt az amerikai szőlőtöke felhasználhassa. Ily esetben a Franciaországban végrehajtott számos kísérlet szerint czélszerű 20-40 mm. finom minőségű vasvitriolport talajra szórni, ha lehet akkor, midőn esőt várunk az elszórást követő eső a port némileg feloldja az eső után azt sekélyen alá kell kapálni.

Fiatal szőlőtöknél, szőlőiskoláknál vagy új telepítésekénél első sorban is azt kell szemünk előtt tartani, hogy a venyige erőteljes hajtású és növése legyen és hogy a fagyok beállta előtt tökéletesen megérjen, vagyis fás legyen. Ezen czélt elérendő, a légeny oly alakban kell nyújtani a talajnak, melyben a növények gyorsan teljesen fölvehetik s így erőteljesen nőhetnek.

Leginkább fog tehát a chilisalétrom e czélnak elérésére megfelelni, de jó lesz a jobb erőben levő szőlőhegyeknél az istállótrágyázás is. Ezenkívül szükséges a fiatal szőlőtökeket jól ellátni foszfor-savas trágyával is, mert a trágya a venyigék érését ősszel gyorsítja és segíti.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. július 17-én.

Magyar aranyjárdék 4%	122.-
Magyar koronajárdék	100.-
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	123.-
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.-
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.-
lalmé ési jog megváltási kötvény	101.-
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.-
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	153.-
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	141.-
Osztrák járadék papírban	102.-
Osztrák járadék ezüstben	102.-
Osztrák járadék aranyban	123.-
Osztrák korona járadék	101.-
1860. osztrák államsorsjegyek	146.-
Osztrák magyar bankrészevény	950.-
Magyar hitelbank részvény	395.50
Osztrák hitelintézeti részvény	368.-

Páris vista	350.50
20 márkás arany	952.-
Német birodalmi márka	58.70
London viste	119.50
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.73

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Ma két előadás.

Bérlet 76-ik szám. Bérlet 76-ik szám.

Páros. Páros.

az arad-nagyvárad színtársulat által.

Nagyvárad, 1897. évi július 18-án,

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután fél 4 órakor, félhelyárral:

Gyöngyi Izsó urnak vendégfelleptével.

Az új honpolgár.

Enekes bohózat.

Kezdeté délután 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárral:

Gál Gyula és Gyöngyi Izsó urak együttes felleptével.

AZ ÁRENDÁS ZSIDÓ.

Népszínmű.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, bérletfolyamban:

Gál Gyula urnak vendégfelleptével.

A notredámi templom harangozója.

Színmű.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tégla eladás.

Az **ősii és olaszii** téglazüzem beszüntetése következtében a raktáron levő összes **kitünő minőségű építési téglá** mélyen leszállított árban egészben vagy részletekben

eladó.

Értekezhetni Szaniszló-utca 713. sz. a.

209-2-3

Pekanovits Imre.

Fröhlich József

méz- és viaszáru-üzlete
Nagyváradon.

Ajálom a Főt. kath. Plébános urak b. figyelmébe kitérő minőségben és az egyház rendeletei szerint **valódi tiszta méhviaszból** készített templomi és egyéb viaszgyertyáimat.

Elsőrendű valódi tiszta oltár-méhviaszgyertya 1 kg. 3 frt
Elsőrendű husvéti-méhviaszgyertya 1 kg. 2 frt 60 kr
Sárga oltári-méhviaszgyertya a nagyheti szertartáshoz és gyászistentiszteletekhez 1 kg. 2 frt 20 kr.

Másodrendű méhviaszgyertya 1 kg. 2 frt.
Műviaszgyertya 1 kg. 1 frt 60 kr.
Gyújtó viaszgyertya, nem csepegtet, 1 drb 10 kr 1 kg. 2 frt.
Finom tömjén 1 kg. 1 frt 20 kr.

Részletes árjegyzékkel kívánatra — bérmentve szolgálók. — Bármely fajta viaszgyertyámat, 5 kilogramm mennyiségtől kezdve bármely postaállomásra díjmentesen csomagolva bérmentve szállítom.

Czégem számos előkelő kitüntetéssel és elismerő levéllel rendelkezik.

Teljes tisztelettel

Fröhlich József.

118-9-0

Hirdetmény.

A **magy. kir. szab. osztálysorsjáték sorsjegyei**

mai naptól kezdve eredeti árakon kaphatók

a „**Biharmegyei Takarékpénztárnál**, mint az osztálysorsjáték fő-elárusítójánál.

Továbbá a következő alélárusítóknál:

K. Frankl Mari, tőzsde, Kereskedelmi Csarnok;

Mihelfy Emil, bankiroda, fő-utca;

Weisz Ignátné, kispia-cz-tér, Kovátsház.

Nagyvárad, 1897. július 17. 220 2-2

Hölgyek figyelmébe!!

Markovits Mór parti-áruháza Kert-utczán.

Végeladást nem rendezek

azért az összes raktáron levő divat és vászon cikkeket bármilyen árakban elárusítom a meddig a készlet tart. E ritka alkalmat a nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe ajánlva maradtam kiváló tisztelettel.

Markovits Mór,

parti-áru kereskedő.

264-33-52

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1897. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	2 23	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	7 05	P.-Ladány ind.	1 31	4 01	6 02	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 39	8 37	7 54	4 59	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	9 06	Debreczen >	3 05	5 30	8 00	4 07	7 40
Csucsá >	12 52	7 08	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	10 37	Érmihályfalva érk.	4 06	6 44	9 17	5 09	—
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Rév >	1 34	7 46	10 08	9 30	6 13	Sáp >	—	—	12 25	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 47	11 17	5 40	9 18	—
Élesd >	1 48	7 58	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	8 40	12 36	8 15	10 31	3 48
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	9 46	1 45	9 45	11 38	5 24
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta.					
Várad-Velenceze >	2 25	8 33	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad érk.	2 30	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 37	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 08	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 31	5 11	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 15	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 46	5 26	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 08	5 46	H.-Pályi >	6 03	1 48
M.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 23	6 00	H.-Bagos >	6 22	2 07
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 47	2 34
B.-Ujfalu >	3 14	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 46	6 20	Debreczen é.	7 25	3 18
Sáp >	—	—	12 47	12 26	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.					
Báránd >	—	—	1 01	12 42	4 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	3 56	10 03	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 05	4 36	Derecske érk.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09
Szolnok >	5 31	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 17	9 7	4 53	6 32	5 13						
Nagy-Kátá >	6 25	12 41	4 45	5 00	—	B.-Hunyad >	4 50	9 07	5 32	7 16	—						
Budapest érk.	7 40	1 50	6 20	7 00	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 34	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 04	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Oroszáza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Békes-Csaba >	7 01	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 01	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	5 57	9 37	Kötegyán >	7 56	3 39	6 09
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Szalonta >	8 28	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Békes-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Less >	9 04	5 00	7 51
Oroszáza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 15
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 15	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 30
Szeged érk.	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 30								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad			
	Tv. sz. sz.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.	V. v.		V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	4 10	2 27	—	Vaskóh ind.	2 55	2 20	—	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	—	Gyoma ind.	3 48	2 40	
V.-Velenceze >	4 24	2 38	—	Lunka-Rézbánya >	3 07	2 33	—	Ósi >	6 09	2 51	—	Déva-Ványa >	4 37	3 40	
Félic-Fürdő >	4 51	3 —	—	Szudrics >	3 34	3 02	—	Uj-Palota >	6 24	3 05	—	Körös-Ladány >	5 13	4 23	
Kardó >	5 09	3 14	—	Belényes >	4 02	3 41	—	Gyires >	6 41	3 17	—	Szeghalom >	5 40	4 55	
Magyar-Gyepes >	6 09	4 04	—	Sonkolyos >	4 23	4 04	—	Körösszeg >	7 02	3 36	—	Vésztő >	6 12	5 36	
Tasádfő >	6 26	4 18	—	Belényes-Ujlak >	4 35	4 16	—	Szakál >	7 39	4 05	—	Kót >	6 38	6 08	
Drág-Cséke >	6 51	4 33	—	Borz >	4 44	4 26	—	Nagy-tóti >	7 55	4 21	—	Íráz >	6 52	6 28	
Magyar-Cséke >	7 11	4 48	—	Sólyom >	5 01	4 46	—	Komádi >	8 25	4 32	—	Komádi >	7 10	7 02	
Dusesd >	7 26	4 59	—	Gyanta >	5 22	4 07	—	Íráz >	8 42	4 49	—	Nagy-tóti >	7 22	7 14	
Szombatság-Rogoz >	8 07	5 35	—	Hollód >	5 36	5 22	—	Kót >	9 19	5 14	—	Szakáll >	7 48	7 49	
Hollód >	8 19	5 46	—	Szombatság-Rogoz >	5 57	5 54	—	Vésztő >	9 44	5 32	—	Körösszeg >	8 11	8 13	
Gyanta >	8 33	5 59	—	Dusesd >	6 21	6 25	—	Szeghalom >	10 34	6 13	—	Gyires >	8 33	8 38	
Sólyom >	8 59	6 24	—	Magyar-Cséke >	6 33	6 40	—	Körös-Ladány >	11 —	6 31	—	Uj-Palota >	8 47	8 53	
Borz >	9 14	6 38	—	Drág-Cséke >	6 54	7 11	—	Déva-Ványa >	12 03	7 21	—	Ósi >	9 03	9 13	
Belényes-Ujlak >	9 26	6 49	—	Tasádfő >	7 08	7 27	—	ma érk.	12 45	8 06	—	Nagyvárad érk.	9 20	9 32	
Sonkolyos >	9 39	7 01	—	Magyar-Gyepes >	7 22	7 50	—								
Belényes >	10 25	7 35	—	Kardó >	7 55	8 31	—	Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad			
Szudrics >	10 48	7 57	—	Félic-Fürdő >	8 08	8 45	—		Vegyes v.	Vegyes v.			Vegyes v.	Vegyes v.	
Lunka-Rézbánya >	11 17	8 22	—	V.-Velenceze >	8 37	9 09	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 45	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25		
Vaskóh érk.	11 33	8 37	—	Nagyvárad érk.	8 47	9 19	—	B.-Püspöki >	7 17	6 02	Érselind >	5 37	6 06		

N.-Várad—Püspök-Fürdő—Félic-Fürdő							
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	—	9 50	—	—	—	—	7 42
V.-Velenceze ind.	8 29	9 59	2 34	4 54	6 46	7 51	9 40
Püspök-Fürdő érk.	8 52	10 14	3 07	5 14	7 04	8 11	9 58
Félic-Fürdő >	9 06	10 37	3 21	5 31	7 20	8 28	10 13

Félic-Fürdő—Püspök-Fürdő—N.-Várad							
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félic-Fürdő ind.	9 08	10 42	3 23	5 35	7 23	8 30	10 15
Püspök-Fürdő >	9 19	11 —	3 37	5 52	7 35	—	10 27
V.-Velenceze érk.	9 34	11 16	3 52	6 08	7 50	8 49	10 42
Nagyvárad ind.	9 36	11 17	3 54	6 09	7 53	8 50	10 44
Nagyvárad érk.	9 50	11 27	4 08	6 19	8 07	9 —	10 58

Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz			
	Vegy. v.	V. v.	V. v.		Vegy. v.	V. v.	V. v.
Szombatság-Rogoz ind.	8 10	—	—	Dobrest ind.	5 03	—	—
Nánhegyes >	8 36	—	—	Nánhegyes >	5 13	—	—
Dobrest érk.	8 46	—	—	Szombatság-Rogoz érk.	5 37	—	—

Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid			
	V. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.
Székelyhid ind.	10 02	8 —	—	Margitta ind.	4 35	4 45	—
Apátkeresztur >	10 56	8 46	—	Monos-Petri >	4 46	4 57	—
V.-Ábrány >	11 12	9 —	—	V.-Ábrány >	5 57	5 10	—
Monos-Petri >	11 24	9 11	—	Apátkeresztur >	5 13	5 29	—
Margitta érk.	11 35	9 21	—	Székelyhid érk. reg.	5 54	6 10	—

A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.
A * jelzettek Nagyvárad-vásártér megállóhely.